

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-1-78 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 18-09/180-85
Karar Tarihi : 29.03.2018

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Harun GÜNDÜZ, Çağlar Deniz ATA, Hakan EREK,
Zekeriya TURAN, Musa ÇOKUR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Necip AYDIN
Adıyaman Adalet Dairesi, 4. Asliye Hukuk Mahkemesi
ADİYAMAN

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

YAPILANLAR : - Adıyaman İpek Akaryakıt Otomotiv Gübre İnşaat Nakliye Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
Yeşilyurt Mh. Malatya Yolu Üzeri Doğum Hastanesi Yanı
Merkez/ADİYAMAN

- Alibeyoğulları Akaryakıt Doğalgaz İnşaat Mühendislik Taşımacılık Gübre San. ve Tic. Ltd. Şti.
Yeni Sanayi Mh. 2891. Sk. No: 1 Merkez/ADİYAMAN

- Atayoğlu Petrol Ürünleri Tekstil Gıda İnşaat Turizm Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilci: Av. Savaş ALTUN
Meşrutiyet Cd. No: 15/13 Çankaya/ANKARA

- Ayel Petrol Ürünleri Turizm Nakliyat Gıda ve Tarım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Gölbaşı Karayolu 15. Km Merkez/ADİYAMAN

- Beyaz yıldız Madeni Yağlar ve Petrol Ürünleri Turizm Gıda Otomotiv Tic. ve San. Ltd. Şti.
Temsilci: Av. Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-
Çankaya/ANKARA

- Celaloğulları Akaryakıt Gıda Otomotiv Nakliyat İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Barbaros Hayrettin Mh. Atatürk Blv. No: 83/A
Merkez/ADİYAMAN

- Çınar Petrol Ürünleri İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
H.Ömer Mh. Atatürk Blv. Bulvar İş Merkezi No: 196 Kat:1
Daire:6 Merkez/ADİYAMAN

- Daşcanlar Akaryakıt Taşımacılık İnşaat Demir Çelik Metal Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.

- Yenimahalle Haydar Efendi Cd. No: 302/A Merkez/ADİYAMAN
- Demircioğulları Petrol Özel Sağlık Hizmetleri Otomotiv Tekstil İnşaat Tarım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilci: Av Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-Çankaya/ANKARA
 - Denyıl Akaryakıt Nakliye Tekstil Gıda Turizm İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilci: Av. Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-Çankaya/ANKARA
 - Doğkar Akaryakıt Turizm Gıda Taşımacılık İnşaat Temizlik San. ve Tic. Ltd. Şti.
Av. Mehmet Burak DOĞAN
Mimar Sinan Mah. 1102 Sk. No:2 Yeşilpark Rezidance Kat:5 Daire:25 Merkez/ADİYAMAN
 - Dostlar Akaryakıt Nakliyat Gıda ve Yem Sanayii Tic. A.Ş.
Temsilci: Av. Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-Çankaya/ANKARA
 - Erol Gaz İnşaat Nakliye Gıda ve Petrol Ürünleri Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
Barbaros Hayrettin Mh. Atatürk Blv. No: 115/1 Merkez/ADİYAMAN
 - Gap Akaryakıt Nakliyat Gıda İletişim Madencilik Yedek Parça San. ve Tic. A.Ş.
Atatürk Blv. Valilik Bitişiği No: 251 Merkez/ADİYAMAN
 - Karataş Petrol Ürünleri Enerji Gıda Tekstil Taşımacılık İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Bahçecik Mahallesi Eski Samsat Caddesi No:100 Merkez/ADİYAMAN
 - Karınca Akaryakıt Enerji İnşaat Orman Ürünleri Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilci: Av. Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-Çankaya/ANKARA
 - Mustafa Dağdevran – Devdağlar Petrol
Temsilci: Av. Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-Çankaya/ANKARA
 - Mustafa Yücel Petrol Akaryakıt Turizm Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcileri: Av. Mahmut SOLAK, Av. İbrahim SOLAK
Zeytinli Mh. Yeni Adliye Karşısı Hukukçular İş Merkezi Kat:5 No:503 Şehitkamil/GAZİANTEP
 - Öncebe Petrol İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Temsilci: Av. Ahmet KİRKİL

Sıhhiye Strazburg Cad. No.41/26 Çankaya/ANKARA

- Özdemirel Yakıt Gıda Taşımacılık İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Adıyaman Gölbaşı Karayolu 30. Km Besni/ADİYAMAN
- Özdereci Akaryakıt Turizm İnşaat Mühendislik Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilci: Av. Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-Çankaya/ANKARA
- Ramazan Aydın-Esentepe Petrol
Şanlıurfa Yolu 15. Km. Merkez/ADİYAMAN
- Sanpet Gıda İnşaat Akaryakıt San. ve Tic. Ltd. Şti.
Bayat Mah. Şambayat Nahiyesi Besni-Gölbaşı Yol Üzeri No: 25 Besni/ADİYAMAN
- Şahin Petrolcülük Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilci: Av. Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-Çankaya/ANKARA
- Tohumcu Akaryakıt Taşımacılık Oto Lastikleri İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilci: Av. Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-Çankaya/ANKARA
- Ünal Turizm Uluslararası Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilci: Av. Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-Çankaya/ANKARA
- Yamanpet Akaryakıt Gıda Nakliyat İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Gölbaşı Karayolu 8. Km. Merkez/ADİYAMAN
- Yetiş Petrol Ticaret Kollektif Şirketi Mehmet Emin Yetiş ve Ortakları
Temsilci: Av. Halit BAYIR
Atatürk Bulvarı Çakmak Apt. No: 177 K:3 D:12 Bakanlıklar-Çankaya/ANKARA
- Yusuf Kaya - Kayalar Petrol
Mimar Sinan Mh. Karapınar Cd. No: 58/A Merkez/ADİYAMAN
- Yücel Gaz San. ve Tic. A.Ş.
Gölbaşı Yolu 6.Km Merkez/ADİYAMAN

- (1) **E. DOSYA KONUSU: Adıyaman ilinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin aralarında anlaşarak fiyatları yükselttikleri iddiası.**
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 29.11.2016 tarihinde 6916 sayılı ile intikal eden başvuruda özetle, Adıyaman il merkezinde bulunan ve otogaz satışı faaliyeti gösteren bayilerin daha önce farklı fiyat tarifeleri uyguluyorken, yaklaşık bir aydır aynı fiyat tarifelerini uyguladıkları, bayilerin aralarında anlaşmak suretiyle ortak bir fiyat belirleyip tüketicilere söz konusu fiyat üzerinden satış yaptıkları iddia edilerek, söz konusu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.
- (3) Dosya konusu iddialar kapsamında e-posta aracılığıyla yapılan ve Kurum kayıtlarına 11.11.2016 tarih ve 6613 sayılı, 14.11.2016 tarih ve 6617 sayılı, 23.11.2016 tarih ve 6818 sayılı, 23.11.2016 tarih ve 6819 sayılı ile intikal eden ihbarlar ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına İlişkin Kanun ile 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan, 17.11.2016 tarih ve 6703 sayılı, 18.11.2016 tarih ve 6715 sayılı, 18.11.2016 tarih ve 6716 sayılı, 29.11.2016 tarih ve 6914 sayılı ile Kurum kayıtlarına giren ihbarlarda da benzer yönde iddialar yer almaktadır.
- (4) **G. DOSYA EVRELERİ:** Anılan başvuruya ve ihbarlara istinaden hazırlanan 30.11.2016 tarihli İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 06.12.2016 tarihli toplantısında görüşülerek dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla aynı Kanun'un 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 16-42/695-M sayılıyla karar verilmiştir.
- (5) Dosya konusu iddialar hakkında yapılan önaraştırma kapsamında 12.12.2016 ve 13.12.2016 tarihlerinde, Adıyaman'da faaliyet gösteren Harun Akaryakıt, Atayoğlu Petrol, İpek Akaryakıt, E-İzol Petrol, Karınca Petrol, Öncebe Petrol, Celaloğulları Petrol, Alibeyoğulları Petrol, Kaçar Petrol, Denyıl Akaryakıt, Mustafa Yücel Petrol, Shell GAP Petrol, Öz Akaryakıt, Tohumcu Akaryakıt, Dostlar Akaryakıt, TG Akaryakıt, Doğkar Akaryakıt, Daşcanlar Akaryakıt, Ünal Petrol, Beyazyıldız Petrol, Karınca Akaryakıt ve Devdağlar Petrol-Mustafa Dağdevran'da yerinde incelemeler ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- (6) Yapılan yerinde incelemelerde ve önaraştırma sürecinde teşebbüslerden 01.01.2016-12.12.2016 tarihleri arasında fiyat değişiklik tarihleri ve değişen fiyatın geçerli olduğu dönem belirtilmek suretiyle istasyonda uygulanan KDV dahil otogaz pompa satış fiyatları, alım fiyatları ve tavsiye fiyatları talep edilmiştir.
- (7) Ayrıca yerinde incelemede esnasında istenen 2016 pompa satış, alış ve tavsiye fiyatlarına ek olarak 19.12.2017 tarihli ve 13710 sayılı bilgi isteme yazısı ile önaraştırma kapsamında 2014 Ocak-2016 Ocak dönemindeki her bir gün için KDV dahil alış fiyatı, KDV dahil satış fiyatı ve tavsiye edilen satış fiyatları istenmiştir. Söz konusu taleplere ilişkin cevabi yazılar muhtelif tarih ve sayılı yazılarla Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (8) Bunlara ek olarak Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'ye (TÜPRAŞ) gönderilen bilgi isteme yazısına, TÜPRAŞ'tan gelen cevabi yazı 26.12.2016 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Ayrıca 21.12.2016 tarihinde Kurum binasında Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Başkanı Mustafa USLU ile bir görüşme yapılmıştır. İzleyen süreçte ATSO'ya gönderilen bilgi isteme yazısına cevaben ATSO tarafından gönderilen cevabi yazı Kurum kayıtlarına 03.01.2017 tarihinde intikal etmiştir.

(9) Öneri araştırma sonucunda düzenlenen 06.01.2017 tarihli ve 2016-1-78/ÖA sayılı Öneri araştırma Raporu, Kurul'un 19.01.2017 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 17-03/22-M sayılı Kurul kararıyla;

- Adıyaman İpek Akaryakıt Otomotiv Gübre İnşaat Nakliye Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (İPEK),
- Alibeyoğulları Akaryakıt Doğalgaz İnşaat Mühendislik Taşımacılık Gübre Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ALİBEYOĞULLARI),
- Atayoğlu Petrol Ürünleri Tekstil Gıda İnşaat Turizm Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ATAYOĞLU),
- Beyazyıldız Madeni Yağlar ve Petrol Ürünleri Turizm Gıda Otomotiv Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (BEYAZYILDIZ),
- Celaloğulları Akaryakıt Gıda Otomotiv Nakliyat İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (CELALOĞULLARI),
- Daşcanlar Akaryakıt Taşımacılık İnşaat Demir Çelik Metal Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (DAŞCANLAR),
- Denyil Akaryakıt Nakliye Tekstil Gıda Turizm İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (DENYİL)
- Doğkar Akaryakıt Turizm Gıda Taşımacılık İnşaat Temizlik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (DOĞKAR),
- Dostlar Akaryakıt Nakliyat Gıda ve Yem Sanayii Ticaret A.Ş. (DOST),
- Gap Akaryakıt Nakliyat Gıda İletişim Madencilik Yedek Parça Sanayi ve Ticaret A.Ş. (GAP),
- İpek Özel Eğitim Otomotiv Gıda Akaryakıt Tarım Ürünleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (İPEK OTOMOTİV)
- Karınca Akaryakıt Enerji İnşaat Orman Ürünleri Nakliye Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (KARINCA)¹,
- Mustafa Dağdevran – Devdağlar Petrol (DAĞDEVİRAN),
- Mustafa Yücel Petrol Akaryakıt Turizm Nakliyat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (MUSTAFA YÜCEL),
- Öncebe Petrol İnşaat San. Ve Tic. A.Ş. (ÖNCEBE),
- Tohumcu Akaryakıt Taşımacılık Oto Lastikleri İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (TOHUMCU),
- Ünal Turizm Uluslararası Taşımacılık ve Ticaret Ltd. Şti. (ÜNAL),

hakkında 4054 sayılı Kanununun 41. maddesi kapsamında soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

(10) Dosya kapsamında yapılan incelemelerde İPEK OTOMOTİV unvanlı teşebbüsün otogaz bayileri hakkında yürütülen incelemelerin dışında bulunduğu ve hakkında sehven soruşturma açıldığı görüldüğünden, Kurul'un 02.02.2017 tarihli ve 17-05/46-15 sayılı kararıyla İPEK OTOMOTİV soruşturma kapsamından çıkarılmıştır.

¹ Adı geçen teşebbüsün Adıyaman'da faaliyet gösteren iki istasyonu bulunmaktadır. Bundan sonraki kısımlarda Opet bayisi olan istasyon KARINCA OP, Türkiye Petrolleri bayisi olan istasyon ise KARINCA TP olarak adlandırılacaktır.

- (11) Kurul'un 19.01.2017 tarihli ve 17-03/22-M sayılı kararı ile hakkında soruşturma başlatılan teşebbüslere, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca soruşturma kararı ve soruşturma tarafı teşebbüslerle ilgili olarak ileri sürülen iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi 02.02.2017 tarihli yazıyla gönderilmiş ve teşebbüslerden, soruşturma bildirimiminin tebellüğü edildiği tarihinden itibaren 30 gün içinde ilk yazılı savunmalarını göndermeleri talep edilmiştir.
- (12) Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslere ait ilk yazılı savunmalar; 15.02.2017 tarih ve 1045 sayı (DENYIL), 01.03.2017 tarih ve 1377 sayı (GAP), 01.03.2017 tarih ve 1384 sayı (ALİBEYOĞLU), 01.03.2017 tarih ve 1386 sayı (CELALOĞLU), 02.03.2017 tarih, 1400 sayı (İPEK), 02.03.2017 tarih ve 1417 sayı (BEYAZYILDIZ), 02.03.2017 tarih ve 1418 sayı (DAŞCANLAR), 02.03.2017 tarih ve 1421 sayı (KARINCA), 03.03.2017 tarih ve 1453 sayı (DOST), 03.03.2017 tarih ve 1455 sayı (ÖNCEBE), 06.03.2017 tarih ve 1505 sayı (TOHUMCU), 06.03.2017 tarih ve 1524 sayı (ATAYOĞLU), 07.03.2017 tarih ve 1547 sayı (ÜNAL), 08.03.2017 tarih 1573 sayı (DOĞKAR), 08.03.2017 tarih ve 1577 sayı (DAĞDEVİRAN), 15.03.2017 tarih ve 1770 sayı (MUSTAFA YÜCEL) ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (13) Ayrıca teşebbüslerden 23.02.2017 tarih ve 2497 sayılı yazı ile 2014 Ocak- 2016 Aralık dönemindeki her bir gün için otogaz alım ve satım miktarları (litre bazında) ile otogaz ürünü için otomasyon sistemi bulunup bulunmadığı, eğer otomasyon sistemi mevcutsa 2014 Ocak-2016 Aralık dönemindeki her bir gün için yapılan fiyat değişikliklerinin saat bilgisi istenmiş, söz konusu taleplere ilişkin cevabi yazılar muhtelif tarih ve sayılı yazılarla Kurum kayıtlarına girilmiştir.
- (14) Dosya konusu iddialar hakkında yürütülen soruşturma kapsamında 17.03.2017 tarihinde Adıyaman ilinde faaliyet gösteren; Özgür Akaryakıt, Tohumcular Akaryakıt, Ekinpet Akaryakıt, Kaynaklar Petrol, Bera Akaryakıt, Karataş Petrol, Canpet Akaryakıt, Ayel Petrol, Taşkent Petrol, Şahin Petrolcülük, Gümüş Akaryakıt, Özdereci Akaryakıt, Yamanpet Akaryakıt, Demircioğulları Petrol, Coşkunoğulları, As-Koç isimli otogaz istasyonlarında ve ATSO'da yerinde incelemeler yapılmıştır.
- (15) Yapılan yerinde incelemelerde otogaz istasyonlarından 2014 Ocak-2016 Ocak dönemindeki her bir gün için KDV dahil alış fiyatı, KDV dahil satış fiyatı, tavsiye edilen satış fiyatı ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde verilen en son ilanın bir örneği istenmiştir. Bununla beraber, Mutlucan Akaryakıt Nakliyat Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nden (MUTLUCAN), Sanpet Gıda İnşaat Akaryakıt Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nden (SANPET), Ramazan Aydın-Esentepe Petrol (ESENTEPE), Erol Gaz İnşaat Nakliye Gıda ve Petrol Ürünleri Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş.'den (EROL GAZ) ve Yetiş Petrol Ticaret Kollektif Şirketi Mehmet Emin Yetiş ve Ortakları'ndan (YETİŞ PETROL) 2014 Ocak-2016 Ocak dönemindeki her bir gün için KDV dahil alış fiyatı, KDV dahil satış fiyatı ve tavsiye edilen satış fiyatı ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde verilen en son ilanın bir örneği istenmiştir. Devam eden süreçte ise, 25.04.2017 tarih, 5017 sayılı yazı ile Öz Akaryakıt Nak. Gıd. Yemek Otom. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.'den (ÖZ AKARYAKIT) yapılan yerinde incelemelerde talep edilen bilgiler 13.04.2017 tarih, 4470 sayılı yazı ile istenmiştir. Söz konusu taleplere ilişkin cevabi yazılar muhtelif tarih ve sayılı yazılarla Kurum kayıtlarına girilmiştir.

(16) 17.03.2017 tarihinde ATSO'da yapılan yerinde incelemede elde edilen fotoğrafların dijital (jpeg formatında) örnekleri 21.03.2017 tarih ve 3572 sayılı yazı ile ATSO'dan istenmiş, ilgili fotoğraflar Kurum kayıtlarına 26.09.2017 tarih ve 6832 sayı ile ulaştırılmıştır. Buna ilaveten, 17.03.2017 tarihinde ATSO'da yapılan yerinde incelemede, ATSO'da sektörle ilgili toplantı yapıldığının tespit edilmesi üzerine, ilgili toplantının hangi tarihte yapıldığı, toplantıya kimlerin katıldığına ilişkin varsa tutulmuş katılımcı listesi, toplantıya katıldığı görülen kişilerin isimleri ve hangi akaryakıt bayisi adına katıldıkları bilgisi, ilgili toplantıda çekilmiş fotoğraflar ek yapılarak 24.03.2017 tarih ve 3785 sayı ile istenmiştir. ATSO'nun cevabi yazısı Kurum kayıtlarına 07.04.2017 tarih ve 2463 sayı ile ulaştırılmıştır. ATSO'da yapıldığı tespit edilen toplantıya katılan kişilerin isimleri ve hangi akaryakıt bayisi adı altında faaliyette bulduklarının tespiti için ayrıca (.....) ile (.....)'a, ATSO'dan elde edilen fotoğrafları da içeren 24.03.2017 tarih ve 3784 sayılı bilgi isteme yazıları gönderilmiş, cevabi yazılar (.....) tarafından 12.06.2017 tarih, 4118 sayı ve (.....) tarafından 14.06.2017 tarih, 4214 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(17) Soruşturma süresinin uzatılması ve soruşturma dönemindeki tespitlere dayanılarak yeni teşebbüslerin soruşturmaya eklenmesi talebiyle hazırlanan 15.06.2017 tarihli ve 2016-1-78/BN-3 sayılı Bilgi Notu Başkanlık makamına 15.06.2017 tarih, 7625 sayılı yazıyla sunulmuş, bahse konu Bilgi Notu 03.07.2017 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüştür. Bu toplantı sonucunda Kurul 17-20/311-M sayılı kararıyla;

- Ayel Petrol Ürünleri Turizm Nakliyat Gıda ve Tarım Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (AYEL),
- Demircioğulları Petrol Özel Sağlık Hizmetleri Otomotiv Tekstil İnşaat Tarım Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. (DEMİRCİOĞULLARI),
- EROLGAZ,
- ESENTEPE,
- Karataş Petrol Ürünleri Enerji Gıda Tekstil Taşımacılık İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (KARATAŞ),
- Şahin Petrolcülük Nakliye Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ŞAHİN),
- Özderci Akaryakıt Turizm İnşaat Mühendislik Nakliyat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ÖZDERCİ),
- SANPET,
- Yamanpet Akaryakıt Gıda Nakliyat İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (YAMANPET),
- YETİŞ,
- Yusuf Kaya - Kayalar Petrol (KAYALAR),
- Yücel Gaz Sanayi ve Ticaret A.Ş. (YÜCEL A.Ş.)

unvanlı 12 teşebbüs hakkında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti için soruşturma açılmasına ve işbu soruşturmanın 19.01.2017 tarihli ve 17-03/22-M sayılı Kurul kararı uyarınca başlatılan soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine, ayrıca söz konusu soruşturmanın ilk altı aylık süresinin bitiminden itibaren üç ay uzatılmasına karar vermiştir. Bahse konu Kurul kararı ilgili teşebbüslere 14.07.2017 tarih ve 9007 sayı ile tebliğ edilmiş, soruşturma bildiriminde yer verilen bulgu, tespit, iddia ve değerlendirmeler hakkında yapacakları birinci yazılı savunmanın, yazının taraflarca tebellüğünden itibaren 30 gün içinde Kurum'da olacak şekilde gönderilmesi istenmiştir. Ayrıca soruşturma sürecinde ulaşılan tespitler sonucunda yürütülen soruşturma kapsamında bulunmayan ancak ATSO'da yapılan toplantıya katıldığı tespit edilen,

- Çınar Petrol Ürünleri İnşaat Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. (ÇINAR),
- Özdemirel Yakıt Gıda Taşımacılık İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti. (ÖZDEMİREL)

unvanlı teşebbüslerin mevcut soruşturmaya dahil edilmesine ilişkin Bilgi Notu Kurul'a sunulmuş, 22.08.2017 tarih ve 17-27/453-M sayılı Kurul kararı ile bu teşebbüsler hakkında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti için soruşturma açılmasına ve bu soruşturmanın 19.01.2017 tarihli ve 17-03/22-M sayılı Kurul kararı uyarınca başlatılan soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine karar verilmiştir.

- (18) Soruşturmaya sonradan dahil edilen ve yukarıda unvanlarına yer verilen teşebbüslere ait ilk yazılı savunmalar; 07.08.2017 tarih ve 5695 sayı (DEMİRCİOĞULLARI), 02.08.2017 tarih ve 5563 sayı (EROLGAZ), 14.08.2017 tarih ve 5840 sayı (ÖZDERECİ), 14.08.2017 tarih ve 5816 sayı (ŞAHİN), 14.08.2017 tarih ve 5819 sayı (YETİŞ), 14.08.2017 tarih ve 5840 sayı (ÖZDERECİ), 16.08.2017 tarih ve 5908 sayı (ESENTEPE), 17.08.2017 tarih, 5951 sayı (AYEL), 23.08.2017 tarih, 6106 sayı (YAMANPET), 28.08.2017 tarih, 6221 sayı (KAYALAR), 05.09.2017 tarih, 6262 sayı (SANPET), 11.09.2017 tarih, 6438 sayı (ÇINAR), 18.09.2017 tarih, 6647 sayı (ÖZDEMİREL), 04.10.2017 tarih, 7046 sayı (KARATAŞ) ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. SANPET ve KARATAŞ'ın savunmaları süresi geçtikten sonra Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (19) Soruşturma Heyetince hazırlanan 19.10.2017 tarihli ve 2016-1-78/SR sayılı Soruşturma Raporu Kurul Üyelerine ve hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince tebliğ edilmiş ve soruşturma taraflarının ikinci yazılı savunmaları talep edilmiştir. Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler tarafından Soruşturma Raporuna ilişkin olarak, TOHUMCU, DEMİRCİOĞULLARI, DENYIL, DAĞDEVİRAN, YETİŞ, ÜNAL, ÖZDERECİ, DOST, ŞAHİN, KARINCA, BEYAZYILDIZ, KARATAŞ tarafından gönderilen ikinci yazılı savunmalar 20.11.2017 tarihinde sırasıyla 8535, 8534, 8533, 8532, 8531, 8530, 8528, 8527, 8526, 8524, 8523, 8508 sayıyla, ÖZDEMİREL tarafından gönderilen ikinci yazılı savunma ise 22.11.2017 tarihinde ve 8600 sayıyla Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (20) Tarafların ikinci yazılı savunmaları üzerine hazırlanan 14.12.2017 tarihli ve 2016-1-78/EG sayılı Ek Yazılı Görüş Kurul üyeleri ile hakkında soruşturma yürütülen taraflara tebliğ edilmiştir. Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerin üçüncü yazılı savunmaları, 29.12.2017 tarih, 9615 sayı (ÇINAR), 02.01.2018 tarih, 54 sayı (KAYALAR), 04.01.2018 tarih, 129 sayı (ALİBEYOĞULLARI), 04.01.2018 tarih, 128 sayı (İPEK), 08.01.2018 tarih, 311 sayı (GAP), 08.01.2018 tarih, 335 sayı (ÖNCEBE) 08.01.2018 tarih, 267 sayı (CELALOĞULLARI), 10.01.2018 tarih, 386 sayı (SANPET), 10.01.2018 tarih, 416 sayı (ÖZDEMİREL), 16.01.2018 tarih, 625 sayı (AYEL), 16.01.2018 tarih, 623 sayı (KARATAŞ), 17.01.2018 tarih, 662 sayı (ÖZDERECİ), 17.01.2018 tarih, 664 sayı (ŞAHİN), 17.01.2018 tarih, 668 sayı (TOHUMCU), 17.01.2018 tarih, 663 sayı (ÜNAL), 17.01.2018 tarih, 666 sayı (YETİŞ), 17.01.2018 tarih, 672 sayı (KARINCA), 17.01.2018 tarih, 671 sayı (DOST), 17.01.2018 tarih, 670 sayı (DAĞREVRAN), 17.01.2018 tarih, 661 sayı (BEYAZYILDIZ), 17.01.2018 tarih, 669 sayı (DEMİRCİOĞULLARI), 17.01.2018 tarih, 667 sayı (DENYIL) ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (21) Kurul'un 08.02.2018 tarih ve 18-04/48-M sayılı kararı çerçevesinde sözlü savunma toplantısı 14.03.2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Kurul, yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre 29.03.2018 tarihli ve 18-09/180-85 sayılı nihai kararını vermiştir.

(22) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili dosyada;

- Haklarında soruşturma yürütülen; AYEL, BEYAZYILDIZ, DEMİRCİOĞULLARI DENYİL, DOST, KARATAŞ, KARINCA, MUSTAFA YÜCEL, ÖZDEMİREL, ÖZDERECİ, ŞAHİN, TOHUMCU, ÜNAL ve YETİŞ'in, Adıyaman ili otogaz perakende satış piyasasında rekabeti kısıtlama amacı taşıyan bir anlaşma içinde oldukları ve böylece 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri,
- Bu çerçevede adı geçen teşebbüslere, aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde idari para cezası uygulanması gerektiği,
- Söz konusu idari para cezasının belirlenmesinde, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ve ikinci fıkrasının dikkate alınması gerektiği,
- Haklarında soruşturma yürütülen diğer teşebbüslerin ise 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmedikleri, dolayısıyla aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde haklarında idari para cezası uygulanmasına yer olmadığı

ifade edilmektedir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Soruşturma Yapılan Teşebbüsler

- (23) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) verilerine göre, Adıyaman ilinde mevcut durumda 157 adet istasyon bulunmaktadır. Adıyaman il merkezinde yine mevcut durumda otogaz bayilik lisansına sahip 51 adet istasyon bulunduğu², dosya konusu iddialara ilişkin önaraştırmanın yapıldığı dönemde ise bu sayının 43 olduğu tespit edilmiştir.
- (24) Önaraştırma aşamasında otogaz satış, alış ve tavsiye edilen fiyatların incelenmesi sonucunda 19.01.2017 tarih ve 17-03/22-M sayılı Kurul kararıyla Adıyaman'da bulunan ve yukarıda zikredilen 16 otogaz bayisine soruşturma açılmıştır. Öte yandan 17.03.2017 tarihinde ATSO'da yapılan yerinde incelemede 2014 yılında ATSO'da yapıldığı tespit edilen akaryakıt sektör toplantısına katılan otogaz bayi temsilcilerinin fotoğrafları elde edilmiş, devam eden süreçte toplantıya katılan kişilerin temsilciliğini üstlendiği ve yukarıda unvanlarına yer verilen 12 bayiye de 03.07.2017 tarih ve 17-20/311-M sayılı Kurul kararı uyarınca soruşturma açılmıştır. Ayrıca 22.08.2017 tarih ve 17-27/453-M sayılı Kurul kararı ile iki teşebbüsün daha mevcut soruşturmaya dahil edilmesiyle birlikte toplamda 30 teşebbüs hakkında soruşturma yürütülmüştür.

²<http://lisans.epdk.org.tr/epvys-web/faces/pages/lisans/lpgOtogazBayilik/lpgOtogazBayilikOzetSorgula.xhtml> (SGT: 28.09.2017)

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (25) Sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG), petrol ve doğal gazdan elde edilerek basınç altında sıvılaştırılan propan, bütan ve bunların türevlerinden oluşan hidrokarbonlar veya bunların karışımıdır. Sıvı halde taşınan, depolanan ve ölçülen LPG, basınç kaldırıldığında çevreden ısı alarak yeniden buharlaşır ve gaz olarak kullanılır. LPG'nin tedarik edilmesinden tüketiciye ulaşıncaya kadarki süreçte sektör esas itibarıyla ikiye ayrılmıştır: Birincisi, LPG'nin üretim ve ithalat yoluyla temin edildiği ve toptan dağıtımının yapıldığı tedarik faaliyeti; ikincisi ise, dosya konusunu da oluşturan toptan dağıtım yapılan LPG'nin, dağıtım şirketlerinin bayileri kanalıyla perakende satışının gerçekleştirildiği dağıtım faaliyetidir.
- (26) LPG dağıtım faaliyetinin konusunu oluşturan üç farklı LPG ürünü bulunmaktadır. Bu ürünler şunlardır:
- Tüplü LPG: Dolum tesislerinde tüplere doldurularak mutfak, sanayi ve ticarî tüpler (2 kg, 12 kg, 24 kg, 45 kg) vasıtasıyla piyasaya arz edilen LPG'dir.
- Dökme LPG: Endüstri veya toplu konut gibi büyük miktarda LPG tüketen müşterilere toptan satılan LPG'dir. Bu müşterilerin büyük montanlı depolarına dağıtım şirketlerinin nakliye araçlarıyla ikmal yapılmaktadır.
- Otogaz LPG: Motorlu araçlarda alternatif yakıt olarak kullanılan, akaryakıt veya otogaz istasyonlarında satışa sunulan LPG'dir.
- (27) Söz konusu ürünler, aynı kaynaktan temin edilen ve arz yönlü ikameleri mümkün olan homojen ürünler olmakla birlikte, kullanım alanları, pazarlama ve satış yöntemleri, tabi oldukları vergi oranları ve müşteri talepleri itibarıyla tamamen farklı pazarlar oluşturmaktadır. Nitekim önceki Kurul kararlarında da ürünlerin arasındaki bu farklılıklardan dolayı birbirlerine ikame olamayacakları sonucuna ulaşılmaktadır³. İnceleme konusu iddialar bakımından da bu değerlendirmelerin geçerli olduğu değerlendirilmektedir.
- (28) Bu çerçevede, Kurul'un konuya ilişkin kararları ve mevcut soruşturmanın kapsamı dikkate alınarak ilgili ürün pazarı, "otogazın perakende satışı" olarak tanımlanmıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (29) Şikâyete konu olan otogaza ilişkin olarak dağıtım şirketleri tarafından kurulan satış kanallarının, ülkenin bütününe kapsadığı ve söz konusu dağıtım şirketlerinin otogaz satışını ülke çapında gerçekleştirdikleri, dağıtım şirketleri tarafından yapılan fiyatlandırmanın da ulusal çapta yapıldığı dikkate alındığında, otogaz dağıtımının ulusal düzeyde organize edildiği görülmektedir. Ancak mevcut soruşturmanın konusunun, dağıtım şirketlerinin bayilerince gerçekleştirilen otogazın perakende satışına ilişkin olması nedeniyle daha dar bir coğrafi pazar tanımı yapılarak, ilgili coğrafi pazar "Adıyaman ili" olarak tanımlanmıştır.

³ 26.12.2013 tarihli ve 13-72/996-427 sayılı; 29.05.2013 tarihli ve 13-32/422-186 sayılı; 06.07.2011 tarihli ve 11-41/873-274 sayılı; 22.8.2002 tarihli ve 02-48/611-246 sayılı; 3.7.2003 tarihli ve 03-48/544-237 sayılı Kurul kararları.

I.3. Öneri ve Soruşturma Sürecinde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

I.3.1. Öneri Sürecinde Yapılan Yerinde İncelemelerde ve Görüşmelerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (30) Öneri çerçevesinde 12.12.2016 ve 13.12.2016 tarihlerinde Adıyaman ilinde faaliyet gösteren 22 otogaz istasyonunda yerinde inceleme yapılmıştır. Bu incelemelerde ilgili teşebbüslerden herhangi bir belge alınmamakla birlikte 2015 ve 2016 yıllarına ait otogaz alış, satış ve tavsiye edilen satış fiyatları talep edilmiştir.
- (31) Yürütülen öneri sürecinde ayrıca, internette yapılan araştırmalar sırasında ulaşılan, yerel basın-yayın organlarından Kahta Gündem (www.kahtagundem.com) isimli internet sitesinde yer alan "Uslu: İlimizde Akaryakıt Sektörü Sıkıntılı" başlıklı ve 24.08.2014 tarihli haber içeriğinin, öneri konusuyla ilgisi nedeniyle dosya kapsamına dâhil edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir. Bahse konu haber içeriğinde;

"Uslu: "İlimizde Akaryakıt Sektörü Sıkıntılı

Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odasında düzenlenen Akaryakıt Sektörünün Sorunları toplantısında konuşan Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası başkanı Mustafa Uslu, akaryakıt sektörünün sıkıntılı olduğunu kaydetti.

5. meslek grubuna mensup Akaryakıt sektörünün sorunlarının ele alındığı bir toplantı düzenlendi. 5. Meslek grubuna mensup Tüplü Gaz Bayileri, sektörel sorunlarını konuşmak ve çözüm üretmek üzere Ticaret ve Sanayi Odasının öncülüğünde bir araya geldiler.

ATSO meclis salonunda düzenlenen toplantıya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Uslu, beşinci meslek grubunu temsil eden Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mehmet Eroğlu ve Meclis üyesi Bahri Şahin, dağıtım firmalarının temsilcileri ile sektör temsilcileri katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Başkan Uslu, sektörün son derece önemli ve stratejik öneme sahip bir sektör olduğunu bununla birlikte sorunlarının son yıllarda artış gösterdiğini ifade etti.

Uslu; "Akaryakıt sektörü ilimizde en sıkıntılı sektörlerden bir tanesidir. Sektördeki sıkıntıları enine boyuna tartışıp çözümü için çaba sarf edeceğiz. Toplantı sonucunda somut bir karara vararak bu sorunu halledeceğiz. İlimizde dağıtım firmalarımız var. Sizler de onların bayisisiniz. Aranızda olan rekabetten çok muzdarip olduğumuzu ifade etmek isterim. Bayiler arasında fiyat uçurumu var. Dolayısıyla sektör temsilcilerine ve bize gelen sıkıntılarla ilgili geniş katılımlı bir toplantı yapmak istedik. Toplantımıza katıldığınız için hepinize teşekkür ediyorum" dedi.

Toplantıda konuşan ATSO Başkan Yardımcısı Mehmet Eroğlu, sektörde sıkıntıların çözümünün kolaylaşması ve temsilcilerin sesinin gür çıkması için dernekleşmenin önemi üzerinde durdu.

Toplantıda tek tek söz alan akaryakıt istasyonu sahipleri sıkıntı ve çözüm önerilerini dile getirdi. Yapılan konuşmaların ardından resmi fiyattan maksimum yüzde 4 indirim yapılabileceği ve fiyatın istasyon tabelalarına bu şekilde yansıtılabileceği karara bağlandı. Toplantı sonrasında Ünsal Sönmüş, Mahmut Tohumcu, Mustafa Kaynak, Suphi Beyazyıldız ve Hidayet Dereci'den oluşan 5 kişilik komisyon akaryakıt istasyonlarını denetlemek üzere görevlendirildi ."

ifadeleri yer almaktadır.

- (32) Yukarıda yer verilen haberle ilgili olarak, önaraştırma sürecinde 21.12.2016 tarihinde ATSO Başkanı Mahmut USLU ile Kurum'da görüşme yapılmış ve yapılan görüşmede Mahmut USLU tarafından;

“2009'dan bu yana Adıyaman ATSO başkanım. Bünyemizde birçok sektör bulunmakta ve bu sektörlerde bir takım problemler bulunmaktadır. Bu konuda da sektör temsilcileri bize gelmekte bizler de problemlerin çözümü konusunda kendilerine yardımcı oluyoruz. LPG fiyatlarının yükseltilmesiyle ilgili duyumu ben de kamuoyundan öğrendim. Bizim bu fiyatların indirilip kaldırılması ile ilgili bir söz söylemeye yetkimiz yok. Bizler de rekabetin olmasını istiyoruz, buraya müdahale etme imkanımız yok. Ancak ben bu işi kimin yaptığını bilmiyorum, bu konuda da öncülük etme gibi bir durumumuz yok. Bu konudaki bilgilerim de kamuoyundan duyduğum kadardır.

Bize problemlerin çözümü adına oda tahsisi için birçok talep gelmekte, bizler de kendilerine yardımcı oluyoruz. Ancak bizim herhangi bir sektöre ön ayak olma gibi bir durumumuz yok.

Akaryakıt sektöründe, Muhittin Uslu ve meclis üyesi hem de sektör temsilcisi Mehmet Eroğlu (Eroglu), Bahri Şahin bunlar meclis üyesidir.

Benim şahit olduğum LPG sektörüyle ilgili herhangi bir toplantı yapılmadı.

Bize bu konuda birçok talep geliyor. Ancak öyle bir toplantı yapılmadı. Herhangi bir toplantı yapıldığı zaman tüm katılımcıların listesi zaten alınıyor. Benim olmadığım bir tarihte yapmış olabilirler. Durumu kontrol edip size resmi yazıyla da bildirimde bulunacağım. Kendi aralarında toplanıp karar almış olabilirler, ancak odada böyle bir toplantı yapılmadı.”

hususları ifade edilmiştir.

- (33) Bahse konu görüşme sonrasında ATSO'ya gönderilen bilgi isteme yazısı kapsamında ATSO'dan;

- Adıyaman akaryakıt ve/veya otogaz bayileri tarafından 2016 yılı içerisinde odanız bünyesinde bir toplantı yapıp yapılmadığı, yapıldıysa söz konusu toplantının gerçekleştirilme zamanına, yerine ve hangi teşebbüs yetkililerinin iştirak ettiği,
- Kahta Gündem isimli internet sitesinde yer alan 24.08.2014 tarihli “Uslu: “İlimizde Akaryakıt Sektörü Sıkıntılı” (<http://www.kahtagundem.com/?HaberId=557>) başlıklı haberde belirtilen toplantının gerçekleştirilme zamanına, yerine, söz konusu toplantıya hangi teşebbüs yetkililerinin iştirak ettiğine, toplantıda hangi konuların ele alındığına ve anılan toplantıda ele alınan konulara/kararlara ilişkin bir toplantı tutanağının/kaydının bulunup bulunmadığı

hususlarına ilişkin detaylı bilgi talep edilmiştir. Söz konusu bilgi isteme yazısına cevaben ATSO tarafından gönderilen yazıda;

“Adıyaman akaryakıt ve/veya otogaz LPG bayileri tarafından 2016 yılı içerisinde Odamız bünyesinde herhangi bir toplantı yapılmamıştır.

Kahta Gündem isimli internet sitesinde yer alan 24.08.2014 tarihli “Uslu: İlimizde Akaryakıt Sektörü Sıkıntılı” başlıklı haberde belirtilen toplantı Odamızda gerçekleşmemiştir. Konuyla ilgili toplantı tutanağı veya herhangi bir kayıt Odamızda bulunmamaktadır.”

hususları ifade edilmiştir.

- (34) Yukarıda yer alan haberin 2014 yılına ait olması nedeniyle, yerinde inceleme esnasında teşebbüslerden istenen otogaz alış ve satış fiyatları ile aynı tarihler arasında dağıtım şirketlerince bildirilen tavan fiyatlara ilişkin veriler, 01.01.2014-31.12.2014 tarihlerini de kapsayacak şekilde istenmiştir. Teşebbüsler tarafından gönderilen cevabi yazılar doğrultusunda söz konusu verilere ve bu verilerden hareketle ulaşılan tespitlere "Değerlendirme" kısmında yer verilmektedir.

I.3.2. Soruşturma Döneminde Yapılan Yerinde İncelemelerde ve Görüşmelerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (35) Soruşturma safhasında 17.03.2017 tarihinde Adıyaman ilinde faaliyet gösteren 16 otogaz istasyonunda ve ATSO'da yerinde incelemeler yapılmıştır. Yerinde inceleme yapılan otogaz istasyonlarından 2014 Ocak-2016 Aralık dönemindeki her bir gün için KDV dahil alış fiyatı, KDV dahil satış fiyatı ve tavsiye edilen satış fiyatı ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde verilen en son ilanın bir örneği istenmiştir. ATSO'da yapılan yerinde incelemede aşağıdaki belgeler elde edilmiştir.
- (36) "Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası E-Bülteni" adlı yayının "Akaryakıt Sektörünün Sorunları ATSO'da Masaya Yatırıldı" başlıklı yazısında;

"Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası ev sahipliğinde 5. meslek grubuna mensup Akaryakıt sektörünün sorunlarının ele alındığı bir toplantı düzenlendi.

5. Meslek grubuna mensup Tüplü Gaz Bayileri, sektörel sorunlarını konuşmak ve çözüm üretmek üzere Ticaret ve Sanayi Odasının öncülüğünde bir araya geldiler.

ATSO meclis salonunda düzenlenen toplantıya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Uslu, beşinci meslek grubunu temsil eden Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mehmet Eroğlu ve Meclis üyesi Bahri Şahin, dağıtım firmalarının temsilcileri ile sektör temsilcileri katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Başkan Uslu, sektörün son derece önemli ve stratejik öneme sahip bir sektör olduğunu bununla birlikte sorunlarının son yıllarda artış gösterdiğini ifade etti.

Uslu; "Akaryakıt sektörü ilimizde en sıkıntılı sektörlerden bir tanesidir. Sektördeki sıkıntıları enine boyuna tartışıp çözümü için çaba sarf edeceğiz. Toplantı sonucunda somut bir karara vararak bu sorunu halledeceğiz. İlimizde dağıtım firmalarımız var. Sizler de onların bayisisiniz. Aranızda olan rekabetten çok muzdarip olduğumuzu ifade etmek isterim. Bayiler arasında fiyat uçurumu var. Buna insan akıl erdiremiyor. Dolayısıyla sektör temsilcilerine ve bize gelen sıkıntılarla ilgili geniş katılımlı bir toplantı yapmak istedik. Toplantımıza katıldığınız için hepimize teşekkür ediyorum" dedi.

Toplantıda konuşan ATSO Başkan Yardımcısı Mehmet Eroğlu, sektörde sıkıntıların çözümünün kolaylaşması ve temsilcilerin sesinin gür çıkması için dernekleşmenin önemi üzerinde durdu.

Toplantıda tek tek söz alan akaryakıt istasyonu sahipleri sıkıntı ve çözüm önerilerini dile getirdi."

ifadeleri yer almaktadır.

- (37) ATSO'nun 20.08.2014 tarih ve 2013-2017/65 Karar No'lu Yönetim Kurulu Karar Defteri'nin 6. maddesinde;

“6-Odamıza kayıtlı 5.meslek grubunda kayıtlı bulunan akaryakıt sektöründe faaliyet gösteren üyelerimizin sorunları dinlemek ve çözüm yollarını ve önerilerini dinlemek üzere 21.08.2014 tarihinde Odamızda bir toplantı düzenlenmesine, sektör mensuplarının davet edilmelerine, gerekli hazırlıkların yapılmasına,”

ifadeleri yer almaktadır.

- (38) Yine ATSO'ya ait bir bilgisayarda tespit edilen bir Word belgesinde;

*“Meslek Gruplarının Sorunlarına Kayıtsız Kalmadık.
Sektörel Toplantılara Önem Verdik.*

Meslek gruplarının yaşadığı sorunları çözüme kavuşturulması için Odamız ev sahipliğinde 5. meslek grubuna mensup Akaryakıt sektörünün sorunlarını ele alındığı bir toplantı düzenlendi.

5. Meslek grubuna mensup Tüplü Gaz Bayileri, sektörel sorunlarını konuşmak ve çözüm üretmek üzere Ticaret ve Sanayi Odasının öncülüğünde bir araya geldiler. ATSO meclis salonunda düzenlenen toplantıya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Uslu, beşinci meslek grubunu temsil eden Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mehmet Eroğlu ve Meclis üyesi Bahri Şahin, dağıtım firmalarının temsilcileri ile sektör temsilcileri katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Başkan Uslu, sektörün son derece önemli ve stratejik öneme sahip bir sektör olduğunu bununla birlikte sorunlarının son yıllarda artış gösterdiğini ifade etti.

Uslu; “Akaryakıt sektörü ilimizde en sıkıntılı sektörlerden bir tanesidir. Sektördeki sıkıntıları enine boyuna tartışıp çözümünü için çaba sarf edeceğiz. Toplantı sonucunda somut bir karara vararak bu sorunu halledeceğiz. İlimizde dağıtım firmalarımız var. Sizler de onların bayisisiniz. Aranızda olan rekabetten çok muzdarip olduğumuzu ifade etmek isterim. Bayiler arasında fiyat uçurumu var. Buna insan akıl erdiremiyor. Dolayısıyla sektör temsilcilerine ve bize gelen sıkıntılarla ilgili geniş katılımlı bir toplantı yapmak istedik. Toplantımıza katıldığınız için hepinize teşekkür ediyorum” dedi.

Toplantıda konuşan ATSO Başkan Yardımcısı Mehmet Eroğlu, sektörde sıkıntıların çözümünün kolaylaşması ve temsilcilerin sesinin gür çıkması için dernekleşmenin önemi üzerinde durdu.

Toplantıda tek tek söz alan akaryakıt istasyonu sahipleri sıkıntı ve çözüm önerilerini dile getirdi. Toplantı sonrasında Ünsal Sönmüş, Mahmut Tohumcu, Mustafa Kaynak, Suphi Beyazyıldız ve Hidayet Dereci'den oluşan 5 kişilik komisyon akaryakıt istasyonlarını denetlemek üzere görevlendirildi .”

ifadeleri yer almaktadır.

- (39) ATSO'da yapılan yerinde incelemede ayrıca, bahse konu akaryakıt sektörü toplantısına ait olduğu düşünülen ve bazıları Kahta Gündem (www.kahtaqundem.com) isimli internet sitesindeki haberde kullanılan 4 adet fotoğraf tespit edilmiş, ATSO'da yapılan yerinde incelemede alınan bu fotoğrafların dijital örnekleri 20.03.2017 tarihli ve 3572 sayılı yazı ile ATSO'dan istenmiştir.

- (40) Ayrıca "ÜYE ETKİNLİK PLANI-2014" başlıklı ATSO'da tespit edilen etkinlik planınının 47 nolu satırında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

S.N.	Etkinliğin Adı	Etkinliğin Tarihi	Etkinlik Yeri	Etkinliği Gerçekleştiren	Etkinlik Süresi	Etkinlik Türü	Et. Katılımcıları	Açıklama
47	Akaryakıt Sektör Sorunları	24.8.2017	Adıyaman TSO	Adıyaman TSO	1 saat	Toplantı	Adıyaman TSO Bşk. Meclis üyeleri ve istasyon sahipleri	Toplantı

- (41) ATSO'da yapıldığı tespit edilen toplantıya katılan kişilerin isimleri ve hangi otogaz bayisi adı altında faaliyette bulduklarının tespiti için ATSO, (.....) ve (.....), ATSO'da elde edilen fotoğraflardaki kişiler birden başlayarak numaralandırılarak posta yoluyla gönderilmiştir.
- (42) ATSO tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 07.04.2017 tarih, 2463 sayı ile intikal eden yazıda mezkur toplantınının 24.08.2014 tarihinde yapıldığının anlaşıldığı belirtilmekte ve toplantı katılımcılarına ilişkin olarak şu ifadeler yer almaktadır:

"1 Nolu Resim:

- 1- Mehmet Ali Kaynak (Demircioğulları Petrol Özel Sağlık Hizmet. Otom. Tekstil İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.),
- 2- Tespit Edilemedi,
- 3- Mustafa Kaynak (Demircioğulları Petrol Özel Sağlık Hizmet, Otom. Tekstil İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.),
- 4- Zeynal Yücel (Yücel Gaz Sanayi Ve Ticaret A.Ş. Adıyaman Şubesi,
- 5- Mehmet Dost (Dostlar Akaryakıt Nakliyat Gıda Ve Yem San. Tic. A.Ş.,
- 6- Mahmut Tohumcu (Tohumcu Akaryakıt Taşımacılık Oto Lastikleri İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.),
- 7- Mehmet Eroğlu -Yön. Kurulu Başkan Yardımcısı- (Erol Gaz İnşaat Nakliye Gıda Ve Petrol Ürünleri Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.,
- 8- Şeyho Karataş (Karataş Petrol Ürünleri Enerji Gıda Tekstil Taşımacılık İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- 9- Yusuf Kaya -Firması Tespit Edilemedi,
- 10- Tespit Edilemedi,
- 11- Bahri Şahin-Meclis Üyesi-(Şahin Petrolcülük Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.),
- 12- Suphi Beyazyıldız-Beyazyıldız Madeni Yağlar Ve Petrol Ürüne Turizm Gıda Otomotiv İnşaat Tic. ve San. Ltd. Şti.,
- 13- Ramazan Aydın-Esentepe Petrol,
- 14- Tespit Edilemedi,
- 15- Tespit Edilemedi,
- 16- Hüseyin Dolaş-Sanpet Gıda İnşaat Akaryakıt San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- 17- Ahmet Eroğlu-Yaman Gaz Ticaret Ve San. A.Ş.,
- 18- Yusuf Yetiş-Firması Tespit Edilemedi,
- 19- Tespit Edilemedi,
- 20- Tespit Edilemedi,
- 21- Osman Özdemir-Denyıl Akaryakıt Nakliye Tekstil Gıda Turizm İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- 22- Tespit Edilemedi,
- 23- Mehmet Aydın-Firması Tespit Edilemedi,
- 24- Tespit Edilemedi,
- 25- Tespit Edilemedi,

- 26- Tespit Edilemedi,
- 27- Ünsal Sönmüş-Meclis Üyesi-Adıyaman Ünal 'Turizm Ve Tic. A.Ş.,
- 28- Tespit Edilemedi,
- 29- Tespit Edilemedi,
- 30- Mahmut Mutlu-Mutlucan Akaryakıt Nakliyat Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. Adıyaman Şubesi,
- 31- Serkan Dağdevran- Devdağlar Tekstil Akaryakıt Gıda İnşaat Otomotiv Taş. San. ve Tic. Ltd. Şti.

2 Nolu Resim:

- 1- Mahmut Mutlu-Mutlucan Akaryakıt Nakliyat Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. Adıyaman Şubesi,
- 2- Ahmet Demirel-Özdemirel Yakıt Gıda Taşımacılık İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- 3- Mehmet Dost (Dostlar Akaryakıt Nakliyat Gıda Ve Yem San. Tic. A.Ş.,
- 4- Tespit Edilemedi,
- 5- Tespit Edilemedi,
- 6- Tespit Edilemedi,
- 7- Tespit Edilemedi,
- 8- Tespit Edilemedi,
- 9- Tespit Edilemedi,
- 10- Tespit Edilemedi,
- 11- Tespit Edilemedi,
- 12- Tespit Edilemedi,
- 13- Mahmut Dost-Yön. KRL. Üyesi (Mdost Tekstil Gıda Otomotiv İnşaat Enerji Tarım Hayvancılık San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- 14- Hüseyin Tuncay-Meclis Üyesi-Çınar Petrol Ürünleri İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- 15- Serkan Dağdevran-Devdağlar Tekstil Akaryakıt Gıda İnşaat Otomotiv Taş. San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- 16- Tespit Edilemedi,
- 17- Tespit Edilemedi,
- 18- Tespit Edilemedi,
- 19- Tespit Edilemedi,
- 20- Tespit Edilemedi,
- 21- Tespit Edilemedi,
- 22- Tespit Edilemedi,
- 23- Tespit Edilemedi,
- 24- Tespit Edilemedi,
- 25- Tespit Edilemedi,
- 26- Tespit Edilemedi.

3 Nolu Resim:

- 1- Tespit Edilemedi,
- 2- Ünsal Sönmüş-Meclis Üyesi-Adıyaman ÜNAL Turizm ve Tic.A.Ş.,
- 3- Yusuf Kaya - Firması Tespit Edilemedi,
- 4- Tespit Edilemedi,
- 5- Şeyho Karataş (Karataş Petrol Ürünleri Enerji Gıda Tekstil Taşımacılık İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- 6- Tespit Edilemedi,
- 7- Tespit Edilemedi”

- (43) (.....) tarafından gönderilen e-postaların içeriğinde şu ifadeler yer almaktadır:
“Tarafımıza gönderilmiş olan resimlerden ekte belirttiğimiz kişileri tanımaktayız.
6: Mahmut Tohumcu(Tohumcular petrol)
1: Umut Karınca (Karınca Petrol)”

- (44) (.....) tarafından gönderilen e-postaların içeriğinde şu ifadeler yer almaktadır:
“1- Mehmet Ali Kaynak,
2- Kemal Şahin,
3- Mustafa Kaynak,
4- Zeynal Yücel,
5- Mehmet Dost,
6- Mahmut Tohumcu,
7- Mehmet Eroğlu,
8- Karataş Petrol,
11- İsmet Kapıcı,
12- Suphı Beyazyıldız,
15- Hidayet Dereci,
17- Ahmet Eroğlu,
20- Emin Akbaş,
22- Özgür Karınca,
27- Ünsal Sönmüş,
28- Mehmet Çetin
1 Numaralı Fotoğrafta Tanıyabildiğimiz Kişiler Fotoğraftaki Numara Sırasına Göre Listede Belirtilmiştir. Bilgilerinize Arz Olunur.”

I.4. Değerlendirme

I.4.1. 4054 sayılı Kanun’un 4. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

- (45) Yukarıda belirtildiği üzere mevcut soruşturma, Adıyaman ilinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin aralarında, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlaline yol açan bir anlaşmanın ve/veya uyumlu eylemin var olup olmadığının tespiti amacıyla yürütülmüştür. Bu kapsamda, önaraştırma ve soruşturma sürecinde elde edilen belgelerin, belirtilen nitelikte bir ihlale vücut verip vermediğinin belirlenmesinden önce, mezkûr Kanun maddesinin uygulanmasında esas alınan temel ilkeler hususunda genel açıklamalara yer verilmesinde fayda görülmektedir.
- (46) 4054 sayılı Kanun’un “Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar” başlıklı 4. maddesinin ilk fıkrası;

“Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.”

hükmünü amirdir.

- (47) Kanun'un 4. maddesinde yer alan hükmün temel amacı, her bir teşebbüsün kendi ticari politikalarını ve piyasadaki faaliyetlerini tek başına, bağımsız olarak belirlemesidir. Rekabeti bozucu nitelikteki anlaşmaların varlığı halinde, teşebbüslerin bağımsız davranışlarının yerini, anlaşma taraflarının ortak çıkarlarına hizmet eden koordineli davranışlar almaktadır. Bu tür anlaşmalar, serbest piyasa ekonomisinden elde edilmesi beklenen faydaları azaltarak kaynakların etkinsiz kullanılmasına ve serbest piyasa sisteminin sağladığı refahın piyasadaki aktörlere hak etmedikleri oranda dağılmasına yol açmaktadır. Diğer bir deyişle, bu tür anlaşmalara taraf olan teşebbüsler, normal rekabet şartları içinde elde edemeyecekleri kârlara ulaşarak bu ekonomik faaliyetlerle yaratılan refahın çoğunu kendilerine aktarma olanağına sahip olmakta ve serbest piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işlemlerini engellemektedir.
- (48) Söz konusu madde incelendiğinde, teşebbüsler arasında gerçekleştirilen ve amacı veya etkisi yahut potansiyel etkisi itibarıyla rekabeti sınırlayıcı nitelik taşıyan her türlü anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararının yasaklandığı görülmektedir⁴. Sözü edilen kavramlara yönelik olarak Kanun'da herhangi bir tanıma yer verilmemekle birlikte, anlaşma ve uyumlu eylem kavramlarının oldukça geniş yorumlandığı anlaşılmaktadır. Nitekim 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde;

“Bu Kanunun amacı rekabetin korunması olduğuna göre, rekabeti engelleyici, kısıtlayıcı veya bozucu teşebbüsler arası anlaşma ve uygulamaların yasaklanması gerekir. Maddenin amacı bakımından anlaşma, hukuki şekil şartlarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanılmıştır. Anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının önemi yoktur.”

denilmek suretiyle, rekabet hukukunda “anlaşma” kavramının borçlar hukukundaki “sözleşme” kavramından daha geniş bir kavram olduğuna dikkat çekilmekte ve bağlayıcı olma, yazılı şekil, yükümlülüklerin ifa edilmemesi halinde uygulanacak yaptırımın düzenlenmesi yahut yürürlük koşulları gibi herhangi bir şekil şartı aranmamaktadır⁵. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında bir anlaşmanın varlığı için teşebbüsler arasında aynı yönde bir irade uyuşmasının ya da mutabakatın bulunması yeterlidir.

- (49) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir başka ilke, anılan madde kapsamına giren uygulamaların amaç veya etki unsurlarından sadece birini barındırmasının Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varılması için yeterli kabul edilmesidir. Dolayısıyla rekabeti kısıtlama amacı taşıyan anlaşmaların varlığı halinde ihlalin gerçekleşmesi için bu anlaşmanın uygulanması veya piyasada rekabeti bozucu etkilerinin görülmesi veya bu etkilerin ispatı aranmamaktadır. Fiyat tespiti, arz kısıtlaması, pazar veya müşteri paylaşımı gibi açık kısıtlamaların ise amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı oldukları kabul edilmekte ve söz konusu kısıtlamaları içeren anlaşmaların rekabeti kısıtlamasının kuvvetle muhtemel olduğu kabul edildiği için, bu tür anlaşmalar, pazardaki mevcut veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek görülmezsizin yasaklanmaktadır⁶.

⁴ Kurul'un 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı kararı para.103 (Banka-2 Faiz).

⁵ Kurul'un 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı syf. 26 (Otomotiv).

⁶ Kurul'un 7.3.2011 tarihli ve 11-13/243-78 sayılı kararı syf.102 (Banka-1 Maaş Promosyon); 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı syf. 26 ve 57 (Otomotiv); 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı kararı para.103 (Banka-2 Faiz); 18.02.2016 tarihli ve 16-05/117-52 sayılı kararı para. 62 ve 63 (Sinop Hazır Beton); 21.11.2016 tarihli ve 16-40/662-296 sayılı kararı para.305 (Antalya Tur Operatörleri); Danıştay 13. Dairesi 16.12.2015 tarihli, E.2015/4548, K.2015/4616 sayılı kararı (Banka-2 Faiz); Danıştay 13. Dairesi 06.04.2017 tarihli, E.2011/3814, K.2017/958 sayılı kararı (Otomotiv).

- (50) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir başka ilke, teşebbüsler arasında ihlal niteliğinde bir uyuşmanın veya mutabakatın mevcut olup olmadığı yönündeki ilkedir. Bir başka ifadeyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlalden bahsedebilmek için teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı bir danışıklı ilişki içinde bulunmaları gerekmekte, bu danışıklı ilişki ise anlaşma, uyumlu eylem ya da teşebbüs birliği kararı şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Dolayısıyla yapılacak değerlendirme bakımından asıl önemli olan hususun, anlaşma ile uyumlu eylem arasındaki ayrım değil, 4. madde kapsamındaki uzlaşmalar veya danışıklı ilişkiler ile salt paralel davranışlar/bilinçli paralellikler arasındaki farkın belirlenmesi olduğu kabul edilmektedir. Bu çerçevede anlaşma ve uyumlu eylem kavramları birlikte de kullanılabilir⁷.
- (51) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir başka ilke, teşebbüsler arasında gerçekleşen iletişimi gösteren delillerinin değerlendirilmesine ilişkindir. Yukarıda değinildiği üzere 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yer alan hükmün temel amacı, her bir teşebbüsün kendi ticari politikalarını ve piyasadaki faaliyetlerini tek başına, başka bir deyişle bağımsız olarak belirlemesini sağlamaktır. Bunun gerekçesi, piyasadaki rekabetin ortaya çıkmasını tetikleyen temel dinamiğin, teşebbüsler arasında birbirlerinin ne şekilde davranacağına ilişkin olarak yaşanan belirsizlik olduğu yönündeki kabuldür. Dolayısıyla teşebbüslerin gelecekteki davranışlarına yönelik belirsizliği azaltan veya ortadan kaldıran davranışların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılabilmektedir⁸.
- (52) Bu bağlamda özellikle fiyat, arz miktarı, satış stratejisi, maliyet gibi stratejik verilere ilişkin bilgiler içeren iletişimler tek taraflı olarak sunulduğunda dahi rekabet ihlali olarak değerlendirilebilmektedir. Nitekim belirtilen nitelikte bir iletiyi alan teşebbüs, rekabeti sınırlayıcı bir uzlaşmanın tarafı olmayacağını derhal ve açıkça karşı tarafa bildirmediği sürece uzlaşmaya zımnen irade göstermiş sayılmaktadır. Zira rakiplerinden, değinilen unsurları taşıyan bir ileti alan teşebbüsün, sözü edilen bilgileri kendi ticari politikalarında dikkate almamasının mümkün olmadığı kabul edilmektedir. Bir başka ifadeyle, rakiplerinin fiyatının artacağını ya da sabit kalacağını bilen bir teşebbüs için geleceğe ilişkin belirsizlik azalmakta, fiyatlama kararları bu bilgiye göre şekillenmekte, bu durum ise teşebbüsün rekabet hukuku anlamında rakiplerinden bağımsız karar vermediği anlamına gelmektedir⁹.

⁷ Kurul'un 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı syf. 26-27 (Otomotiv); 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı kararı para.106 (Banka-2 Faiz); 14.01.2016 tarihli ve 16-02/44-14 sayılı kararı para. 154 (Ege Bölgesi Çimento); Ankara 2. İdare Mahkemesinin 21.12.2015 tarihli, E.2014/1373, K.2015/2145 sayılı ve 19.04.2016 tarihli, E. 2014/1339, K. 2016/1187 sayılı kararları (Konya ve Denizli Çimento); Danıştay 13. Dairesi 16.12.2015 tarihli, E.2015/4548, K.2015/4616 sayılı kararı (Banka-2 Faiz).

⁸ Kurul'un 07.03.2011 tarihli ve 11-13/243-78 sayılı kararı syf.91 (Banka-1 Maaş Promosyon); 14.01.2016 tarihli ve 16-02/44-14 sayılı kararı para. 162 ve 177 (Ege Bölgesi Çimento); 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı syf. 43 (Otomotiv); 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı kararı para. 185, 205, 213, 316. (Banka-2 Faiz).

⁹ Kurul'un 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı syf. 58 (Otomotiv); 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı kararı para. 111-113 (Banka-2 Faiz).

- (53) Nitekim Kurul'un Otomotiv kararına¹⁰ karşı açılan davalara ilişkin olarak Danıştay 13. Dairesi tarafından alınan yakın tarihli kararlarda¹¹ bu hususa ilişkin olarak şu değerlendirmelere yer verilmektedir:

“Rekabet açısından önemli olduğunda kuşku bulunmayan geleceğe ilişkin rekabete hassas bilgilerin piyasada rekabet edilen başka bir teşebbüsle paylaşılmasında, rekabeti ihlal edici bir amacın olduğu şüphesi ortaya çıkacaktır. Nitekim gerek Avrupa Birliği Adalet Divanının (ABAD'ın) "T-Mobile" kararında gerekse doktrinde rakipler arasında gelecekteki davranışlarına yönelik belirsizlikleri ortadan kaldıracak nitelikte olan bilgi paylaşımlarının rekabete aykırı olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Söz konusu rekabete hassas bilgi; geleceğe ilişkin fiyat veya buna ilişkin stratejik bir bilgi olduğu takdirde, rekabeti ihlal etme amacının ayrıca irdelenmeye ihtiyaç göstermeyecek şekilde ortada olduğu da açıktır. Ayrıca, teşebbüsler arası bilgi paylaşımlarının, piyasada bir etkisinin olmadığı ileri sürülebilirse de, belirtilen rekabete hassas bilgi paylaşımının, teşebbüslerin gelecekte piyasada alacakları kararlarda etkili olacağına aksi ispatlanmadıkça kabul edilmesi gerekmektedir. Bu durum, ABAD'ın "Polypropylene" ve "Sugar" kararlarında teşebbüsler aleyhine bir karine olarak değerlendirilmiştir. Bir başka anlatımla; fiyatların yükseltilmesi hususunda rakipler arasında kesin bir anlaşmaya varılmasa dahi bir rakibin geleceğe ilişkin fiyatlama stratejisini açıkladığı bir toplantıya sadece katılmış olmak da bir karine olarak kabul edilmektedir.”

- (54) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir başka ilke, ihlalin tespitinde delil serbestisi ilkesinin geçerli olmasıdır. Zira Kanun'un 40. ve 44. maddeleri uyarınca rekabet hukukunda resen araştırma ve resen harekete geçme ilkeleri benimsenmiştir. Mezkûr düzenlemeler kapsamında Kurul, ihbar veya şikâyet üzerine yahut resen belirli bir ihlal iddiasına yönelik işlem başlatmakta, Kurul tarafından yetkilendirilen raportörler ise Kanun'un 14. ve 15. maddelerine dayanarak her türlü evrakı ve bilgiyi talep edebilmekte, ayrıca Kanun'un 40. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca her türlü delilleri Kurul'a bildirebilmektedir. Benzer şekilde ihlal iddiasına muhatap olan teşebbüsler de *“kararı etkileyebilecek her türlü bilgi ve delili”* Kurul'a sunma imkânına sahiptir. Bu çerçevede 4054 sayılı Kanun 4. maddesi kapsamına giren uzlaşmaların ve danışıklı ilişkilerin ispatında birincil delillerle birlikte ikincil delillerin ve karinelerin de kullanılacağı görülmektedir¹².
- (55) Rekabet hukuku uygulamasında her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılacağı öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Bu çerçevede ihlalin varlığı yahut hangi teşebbüslerin ihlale taraf olduğu değerlendirilirken, elde edilen delillerin miktarından ziyade bu delillerin nitelik itibarıyla ihlali ispatlamaya yeterli olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla kimi hallerde tek bir delil dahi ihlal iddiasının ispatı için yeterli kabul edilebilmektedir¹³.

¹⁰ Kurul'un 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı (Otomotiv).

¹¹ Danıştay 13. Dairesi 06.04.2017 tarihli, E.2011/3814, K.2017/958 sayılı kararı (Otomotiv).

¹² Kurul'un 07.06.2006 tarihli ve 06-41/519-139 sayılı kararı syf. 17 (Meyve Suyu); 03.02.2011 tarihli ve 11-07/121-36 sayılı kararı syf. 42 (Gimsa); 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı kararı para. 107 (Banka-2 Faiz).

¹³ Kurul'un 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı kararı para. 108 (Banka-2 Faiz).

- (56) Delillerin değerlendirilmesi bakımından dikkate alınması gereken bir başka husus, mevcut delillerin ispat gücü ölçülürken her bir belgenin münferit olarak ispat standardını sağlamasının zorunlu olmaması, diğer bir ifadeyle delillerin bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekliliğidir. Zira uzlaşmaların ve danışıklı ilişkilerin ispatında birincil delillerle birlikte ispat gücü görece düşük olan iletişim delilleri ve iktisadi deliller de kullanılabilir. Bu çerçevede her bir delilin konu, süre, taraflar gibi ihlalin tüm unsurlarını içermesi gerekmekte, birbirleriyle tutarlı olmaları koşuluyla, delillerin bir bütün olarak anılan unsurları ortaya koymalarının yeterli olacağı kabul edilmektedir¹⁴.
- (57) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hakkında yapılan teorik açıklamalar ve söz konusu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak benimsenen bu temel ilkeler çerçevesinde, dosya kapsamındaki iddialar hakkında önaraştırma ve soruşturma sürecinde elde edilen tüm bilgi, belge ve bulgular bir bütün olarak ele alınarak, soruşturmaya taraf teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmedikleri aşağıda değerlendirilmektedir.
- (58) Yukarıda "Önaraştırma ve Soruşturma Sürecinde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler" başlıklı bölümde yer verildiği üzere, www.kahtagundem.com isimli sitede bulunan ve mevcudiyeti ATSO'dan elde edilen belgelerle teyit edilen toplantıda ifade edilen hususlardan özellikle önem arz eden kısımlara aşağıda yer verilmektedir:

"Uslu: "İlimizde Akaryakıt Sektörü Sıkıntılı

(...)

5. meslek grubuna mensup Akaryakıt sektörünün sorunlarının ele alındığı bir toplantı düzenlendi. 5. Meslek grubuna mensup Tüplü Gaz Bayileri, sektörel sorunlarını konuşmak ve çözüm üretmek üzere Ticaret ve Sanayi Odasının öncülüğünde bir araya geldiler.

(...)

Uslu; "Akaryakıt sektörü ilimizde en sıkıntılı sektörlerden bir tanesidir. Sektördeki sıkıntıları enine boyuna tartışıp çözümü için çaba sarf edeceğiz. Toplantı sonucunda somut bir karara vararak bu sorunu halledeceğiz. İlimizde dağıtım firmalarımız var. Sizler de onların bayisisiniz. Aranızda olan rekabetten çok muzdarip olduğumuzu ifade etmek isterim. Bayiler arasında fiyat uçurumu var. Dolayısıyla sektör temsilcilerine ve bize gelen sıkıntılarla ilgili geniş katılımlı bir toplantı yapmak istedik. Toplantımıza katıldığınız için hepinize teşekkür ediyorum" dedi.

(...)

Toplantıda tek tek söz alan akaryakıt istasyonu sahipleri sıkıntı ve çözüm önerilerini dile getirdi. Yapılan konuşmaların ardından resmi fiyattan maksimum yüzde 4 indirim yapılabileceği ve fiyatın istasyon tabelalarına bu şekilde yansıtılabileceği karara bağlandı. Toplantı sonrasında Ünsal Sönmüş, Mahmut Tohumcu, Mustafa Kaynak, Suphi Beyazyıldız ve Hidayet Dereci'den oluşan 5 kişilik komisyon akaryakıt istasyonlarını denetlemek üzere görevlendirildi."

¹⁴ Kurul'un 08.03.2013 tarihli ve 3-13/198-100 sayılı kararı para. 109 (Banka-2 Faiz); 14.01.2016 tarihli ve 16-02/44-14 sayılı kararı para. 156 ve 157 (Ege Bölgesi Çimento).

- (59) “Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası E-Bülteni” adlı yayının “Akaryakıt Sektörünün Sorunları ATSO’da Masaya Yatırıldı” başlıklı yazısında;

(...)

5. Meslek grubuna mensup Tüplü Gaz Bayileri, sektörel sorunlarını konuşmak ve çözüm üretmek üzere Ticaret ve Sanayi Odasının öncülüğünde bir araya geldiler.

(...)

Uslu; “Akaryakıt sektörü ilimizde en sıkıntılı sektörlerden bir tanesidir. Sektördeki sıkıntıları enine boyuna tartışıp çözümü için çaba sarf edeceğiz. Toplantı sonucunda somut bir karara vararak bu sorunu halledeceğiz. İlimizde dağıtım firmalarımız var. Sizler de onların bayisisiniz. Aranızda olan rekabetten çok muzdarip olduğumuzu ifade etmek isterim. Bayiler arasında fiyat uçurumu var. Buna insan akıl erdiremiyor. Dolayısıyla sektör temsilcilerine ve bize gelen sıkıntılarla ilgili geniş katılımlı bir toplantı yapmak istedik. Toplantımıza katıldığınız için hepinize teşekkür ediyorum” dedi.

(...)

Toplantıda tek tek söz alan akaryakıt istasyonu sahipleri sıkıntı ve çözüm önerilerini dile getirdi.

ifadeleri yer almaktadır.

- (60) Yine ATSO’dan elde edilen bir word belgesinde ise;

“Meslek Gruplarının Sorunlarına Kayıtsız Kalmadık.

(...)

5. Meslek grubuna mensup Tüplü Gaz Bayileri, sektörel sorunlarını konuşmak ve çözüm üretmek üzere Ticaret ve Sanayi Odasının öncülüğünde bir araya geldiler.

(...)

Uslu; “Akaryakıt sektörü ilimizde en sıkıntılı sektörlerden bir tanesidir. Sektördeki sıkıntıları enine boyuna tartışıp çözümü için çaba sarf edeceğiz. Toplantı sonucunda somut bir karara vararak bu sorunu halledeceğiz. İlimizde dağıtım firmalarımız var. Sizler de onların bayisisiniz. Aranızda olan rekabetten çok muzdarip olduğumuzu ifade etmek isterim. Bayiler arasında fiyat uçurumu var. Buna insan akıl erdiremiyor. Dolayısıyla sektör temsilcilerine ve bize gelen sıkıntılarla ilgili geniş katılımlı bir toplantı yapmak istedik. Toplantımıza katıldığınız için hepinize teşekkür ediyorum” dedi.

(...)

Toplantıda tek tek söz alan akaryakıt istasyonu sahipleri sıkıntı ve çözüm önerilerini dile getirdi. Toplantı sonrasında Ünsal Sönmüş, Mahmut Tohumcu, Mustafa Kaynak, Suphi Beyazyıldız ve Hidayet Dereci’den oluşan 5 kişilik komisyon akaryakıt istasyonlarını denetlemek üzere görevlendirildi.”

ifadeleri yer almaktadır.

- (61) Yukarıda yer verilen üç belge birlikte incelendiğinde, belgelerde çok büyük oranda aynı ifadelerin yer aldığı ve hatta aynı kelimelerin kullanıldığı, www.kahtagundem.com isimli sitede bulunan haber ile ATSO'dan elde edilen belgelerin son kısmı dışında aynı içeriğe sahip olduğu görülmekte, otogazın satış fiyatına ilişkin bir ibare bulunmamakla birlikte yapılabilecek azami indirim oranından ve istasyonların denetlenmesinden bahsedildiği görülmektedir. Ayrıca, www.kahtagundem.com isimli sitede bulunan haberde yer alan fotoğraf ile ATSO tarafından gönderilen fotoğrafın aynı isimle, Akaryakıt (4).jpg olarak kaydedildiği, dolayısıyla bu belgelerde yer alan az sayıdaki ifade farklılık bulunmakla birlikte, söz konusu belgelerin aynı kaynaktan çıktığı ve birbirlerini tamamladığı, diğer bir deyişle aynı bütünün parçaları olduğu değerlendirilmektedir.
- (62) "ÜYE ETKİNLİK PLANI-2014" başlıklı belgede;

S.N.	Etkinliğin Adı	Etkinliğin Tarihi	Etkinlik Yeri	Etkinliği Gerçekleştiren	Etkinlik Süresi	Etkinlik Türü	Et. Katılımcıları	Açıklama
47	Akaryakıt Sektör Sorunları	24.8.2017	Adıyaman TSO	Adıyaman TSO	1 saat	Toplantı	Adıyaman TSO Bşk. Meclis üyeleri ve istasyon sahipleri	Toplantı

şeklinde bir tablonun yer aldığı görülmekte ve bu bağlamda yukarıda yer verilen www.kahtagundem.com isimli sitesindeki haberde bahsedildiği şekilde bir toplantının tertip edildiği anlaşılmaktadır.

- (63) Öte yandan ATSO'daki toplantının hangi tarihte yapıldığına ilişkin olarak, yukarıda yer verilen üye etkinlik planı ile ATSO tarafından gönderilen 07.04.2017 tarihli ve 2463 sayılı yazıda 24.08.2014 tarihine yer verildiği görülmektedir. Bununla birlikte, ATSO'da yapılan yerinde incelemede elde edilen 20.08.2014 tarih ve 2013-2017/65 Karar No'lu Yönetim Kurulu Karar Defteri'nin 6. maddesinde söz konusu toplantının 21.08.2014 tarihinde yapılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır. ATSO'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve bilgi isteme yazısı çerçevesinde yine ATSO tarafından e-posta ile gönderilen ve 26.09.2017 tarih, 6832 sayı ile intikal eden belgede yer alan fotoğrafların dijital örnekleri incelendiğinde, fotoğrafların hepsinin 21.08.2014 tarihinde ve sırasıyla 17:39, 17:40, 18:34 ve 19:27 saatlerinde çekildiği görülmekte, dolayısıyla toplantının yaklaşık olarak 1 saat 48 dakika sürdüğü sonucuna ulaşılmaktadır¹⁵.
- (64) Yukarıda yer verilen deliller bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ATSO'da otogaz istasyonu yetkilerinin katıldığı bir toplantının yapıldığı, söz konusu toplantıda istasyonlar arasındaki rekabetten ve fiyat farklılıklarından çok şikayetçi olunduğunun dile getirildiği, toplantı sonunda somut bir karara vararak bu sorunu kesin bir şekilde çözme kararlılığına yönelik beyanlarda bulunulduğu, nitekim tavsiye edilen fiyat üzerinden azami %4 oranında indirim yapılması hususunun toplantıda karara bağlandığı ve bu karara uyum gösterilmesini temin etmek için istasyonları denetlemekle görevli bir komisyon kurulduğu anlaşılmaktadır.

¹⁵ Nitekim Kahta Gündem adlı internet sitesindeki haberin tarihinin de 24.08.2014 olduğu göz önüne alındığında, toplantının 21.08.2014 tarihinde yapılmış olması daha kuvvetle muhtemeldir. Ancak toplantının bu iki tarihten hangisinde yapıldığının kesin olarak belirlenmesinin, soruşturmanın sonucunu etkileyebilecek nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir.

- (65) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasında hukuka aykırı ve yasak kabul edilen haller örneklendirilmektedir. Bu hallerden biri, 4. maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde;

“mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi”

olarak belirtilmektedir. Bu hüküm ile teşebbüsler arasındaki fiyat tespitine yönelik anlaşmaların kesin olarak yasaklandığı görülmektedir. Soruşturma kapsamındaki teşebbüslerden ATSO'daki toplantıya katılanların üzerinde mutabakata varmış oldukları anlaşma, yapılabilecek azami indirim oranının tespitinin yanı sıra asgari satış fiyatının tespiti niteliğini de taşımakta ve bu anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girdiği değerlendirilmektedir.

- (66) Nitekim yerinde incelemede elde edilen belgelere ek olarak ÖZDERECİ tarafından gönderilmiş olan birinci yazılı savunmada;

“ (...) LPG dağıtım firmalarının birçoğunun Adıyaman'da bulunduğu ve bu firmaların bazılarının da kendi istasyonlarının olduğu, bu sebeple çok kırıncı bir rekabetin yaşandığı,

İstasyon sahiplerinin neredeyse alış fiyatına LPG sattıkları ve bu durumun piyasada faaliyet gösteren diğer bayileri çok zor duruma soktuğu, bazı bayilerin istasyonlarını dahi satmak zorunda kaldığı,

Toplantının; LPG dağıtım firmalarının ve destek verdikleri bazı bayilerinin diğer istasyonların aşırı rekabetten zarar görmesini engellemek, haksız rekabeti önlemek ve bu sektöre yatırım yapmış kimselerin istasyon masraflarının çıkarılmasını sağlamak adına yapıldığı, (...)”

belirtilmektedir. ÖZDERECİ tarafından gönderilen savunma; anılan toplantıda yaşanan rekabetten yakınıldığını, bu kapsamda aşırı rekabetin engellenmesi ve haksız rekabetin önlenmesi gibi fiyat artışını sağlayacak amaçlar çerçevesinde bir araya geldiğini doğrular niteliktedir.

- (67) Soruşturma kapsamında, rekabeti kısıtlama amacını taşıdığı tespit edilen bu anlaşmanın yapıldığı toplantıya katılan istasyon sahiplerinin kimler olduğuna ilişkin ATSO, (.....) ve (.....)'dan bilgi talep edilmiş ve aşağıda isimleri olan teşebbüslerin ATSO'da yapılan toplantıya katıldıkları tespit edilmiştir¹⁶:

- AYEL
- BEYAZYILDIZ
- ÇINAR
- DEMİRCİOĞLU
- DENYIL
- DOST
- EROLGAZ
- ESENTEPE
- KARATAŞ
- KARINCA
- MUSTAFA YÜCEL¹⁷
- ÖZDEMİREL

¹⁶ KAYALAR tarafından yapılan savunmada, anılan toplantıya katılmadığının ifade edilmesi üzerine 12.09.2017 tarih ve 11426 sayılı yazı ile KAYALAR'dan talep edilen belgelere ilişkin olarak gönderilen ve 09.10.2017 tarih, 7137 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden cevabi yazı ekinde yer alan belgeler incelendiğinde, KAYALAR'ın ATSO'daki toplantıya katılmadığı tespit edilmiştir.

¹⁷ Teşebbüste şirket müdürü olarak görev yapan Zeynal Yücel'in toplantıya katıldığı tespit edilmiştir.

- ÖZDERECİ¹⁸
- SANPET
- ŞAHİN
- TOHUMCU
- ÜNAL
- YAMANPET
- YETİŞ
- YÜCEL A.Ş.

- (68) Toplantıya katıldıkları tespit edilen teşebbüsler yukarıda belirtilenler olmakla birlikte, EPDK'dan gelen 29.09.2017 tarih, 6909 sayılı bilgi çerçevesinde ÇINAR, ESENTEPE ve SANPET'in 2014 yılının başından günümüze otogaz perakende satış faaliyetinin yapılmasını sağlayacak lisansa sahip olmadığı, YAMANPET'in ise 15.07.2015 tarihinde lisans aldığı¹⁹, öte yandan EROLGAZ ile YÜCEL A.Ş.'nin de otogaz perakende satışı alanında faaliyet göstermedikleri tespit edilmiştir²⁰. Bu nedenle, adı geçen teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılamayacağı değerlendirilmektedir.
- (69) Bu değerlendirmeler ışığında, ATSO'da yapılmış olan toplantıda, otogaz perakende satış piyasasındaki rekabeti kısıtlayacak hususlara ilişkin olarak aralarında mutabakat bulunduğu anlaşılan; AYEL, BEYAZYILDIZ, DEMİRCİOĞLU, DENYIL, DOST, KARATAŞ, KARINCA, MUSTAFA YÜCEL, ÖZDEMİREL, ÖZDERECİ, ŞAHİN, TOHUMCU, ÜNAL ve YETİŞ'in otogaz perakende satış piyasasında rekabeti kısıtlama amacı taşıyan bir anlaşma içinde oldukları sonucuna varılmaktadır.
- (70) Her ne kadar rekabeti kısıtlama amacını taşıyan bu anlaşmanın varlığı, başlı başına 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlali anlamını taşısa da, ihlalin süresinin daha net ortaya konulması bakımından taraflar arasında varılan anlaşmanın hangi tarihe kadar uygulandığını incelemek yerinde olacaktır. Zira 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin beşinci fıkrasında; Kurul, üçüncü fıkraya göre idarî para cezasına karar verirken dikkate alacağı hususlar arasında ihlalin süresine de yer verilmektedir. Keza Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in²¹ (Ceza Yönetmeliği) 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca da ihlalin süresine göre temel para cezasında artışa gidilebilmektedir.
- (71) Bu çerçevede, ihlale katıldığı tespit edilen teşebbüslerden 2014 yılı için alış, satış, tavsiye edilen satış bilgileriyle, aynı dönem için sattıkları ve tedarik ettikleri otogaz miktarı da talep edilmiştir. Taraflardan gelen veriler çerçevesinde, ihlalin süresinin tespitine yönelik olarak yapılan çalışmalara aşağıdaki grafiklerde yer verilmektedir:

¹⁸ Teşebbüsün hissedarlarından Hidayet Dereci'nin toplantıya katıldığı tespit edilmiştir.

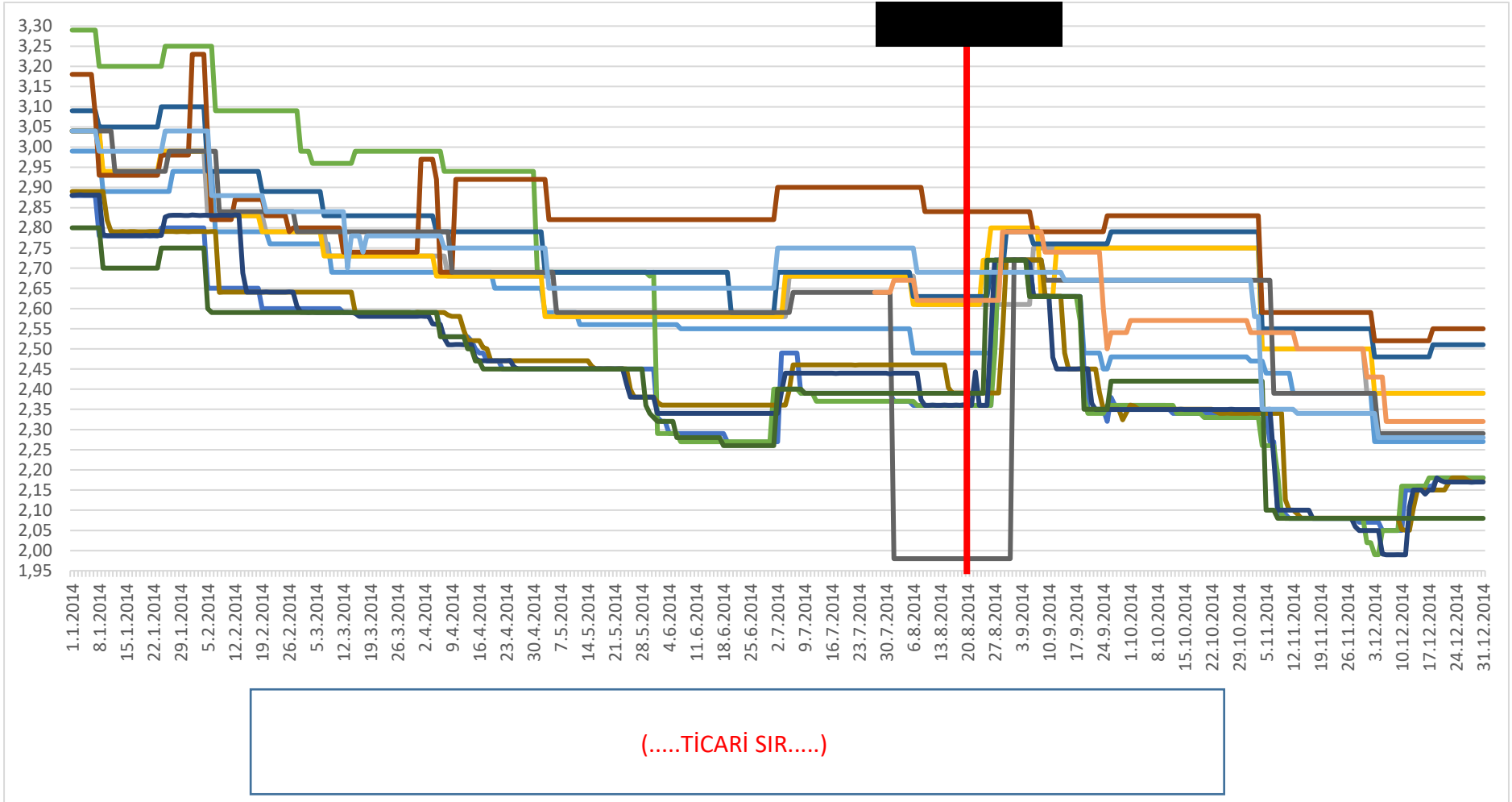
¹⁹ <http://lisans.epdk.org.tr/epvys-web/faces/pages/lisans/lpgOtogazBayilik/lpgOtogazBayilikOzetSorgula.xhtml> (SGT: 06.10.2017)

²⁰ Nitekim Kurul'un 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı Otomotiv kararında (syf. 43); “..ürün yelpazesi orta ve ağır ticari ile askeri amaçlı araçlardan oluşan Otokar, binek ve hafif ticari araç pazarında yer almamaktadır. Bu çerçevede Otokar'ın 19 Mart'taki toplantıya rekabeti bozucu amaçla katılamayacağı açıktır.” denilmek suretiyle adı geçen teşebbüs bakımından benzer bir sonuca varılmıştır.

²¹ 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

18-09/180-85

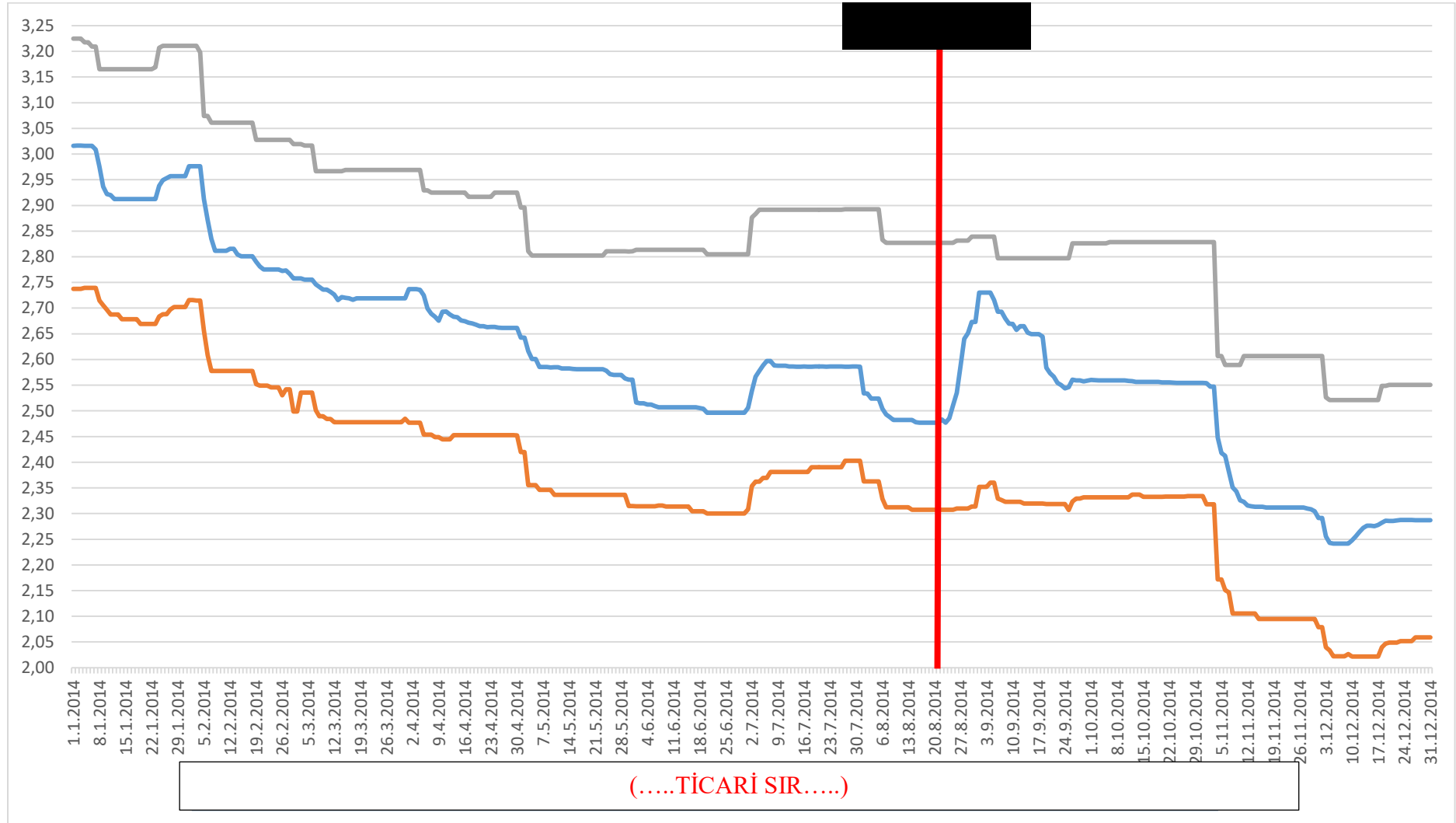
Grafik-1: İhlale Katılan Teşebbüslerin 2014 Yılı Temmuz-Ekim Dönemi Otogaz Satış Fiyatları

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Bilgiler

18-09/180-85

Grafik-3: İhlale Katılan Teşebbüslerin 2014 Yılı Otoğaz Ortalama Alım, Satım ve Tavsiye Fiyatları

Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Bilgiler

- (72) Yukarıda yer verilen Grafik-1 incelendiğinde, 2014 yılının Ağustos ayının sonlarında gerçekleştiği anlaşılan ATSO'daki toplantının ardından, adı geçen teşebbüslerin aynı anda fiyatlarını benzer seviyelere çektikleri ve bu durumun yaklaşık olarak bir ay kadar sürdüğü görülmektedir. Grafik-2'den de görüleceği üzere, fiyatlarda toplu artışların olduğu dönemde satış fiyatının temel belirleyicisi olan otogaz alış fiyatı aynı seviyede seyretmekte hatta Eylül ayında alış fiyatlarında bir düşüş olduğu görülmektedir. Grafik-3 incelendiğinde de, ATSO'da yapılan toplantının ardından istasyonların uyguladığı satış fiyatlarının ortalaması, alım fiyatlarında bir değişim olmadığı halde artmakta ve tavsiye edilen azami satış fiyatlarına oldukça yaklaşmakta, bu eğilimin de yaklaşık olarak bir ay kadar sürdüğü görülmektedir.
- (73) Söz konusu üç grafik bir arada değerlendirildiğinde, 2014 yılının sonlarında başlayan fiyat artışlarının yaklaşık bir ay kadar sürdüğü, dolayısıyla mevcut soruşturmanın konusunu teşkil eden ihlalin süresinin her durumda bir yıldan daha kısa olduğu değerlendirilmektedir.
- (74) Bu bölümde son olarak, 2015 ve 2016 yıllarına ilişkin önaraştırma döneminde ortaya çıkan ihlal iddialarına değinilmelidir. Söz konusu iddialar incelendiğinde, 2015 yılının Mart ayından Haziran ayına kadar olan dönem ile 2016 yılının Kasım ayında, maliyetlerde önemli bir artış meydana gelmemesine rağmen ve yıl içindeki fiyat hareketlerine ters bir şekilde otogaz satış fiyatlarının toplu olarak artış gösterdiği dikkat çekmekte, dolayısıyla teşebbüsler arasında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek bir uyumlu eylemin varlığı şüphesi ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda TOHUMCU, ATAYOĞLU, DOST, ALİBEYOĞLU, KARINCA OP, KARINCA TP, İPEK, CELALOĞLU, ÜNAL, DAĞDEVİRAN, ÖNCEBE, MUSTAFA YÜCEL, DOĞKAR, BEYAZYILDIZ, GAP, DENYİL, DAŞCANLAR, ÖNCEBE ve DOĞKAR'ın söz konusu dönemlerdeki uyumlu eylemin tarafı olabileceği görülmektedir.
- (75) Bununla birlikte, teşebbüslerin uyguladıkları fiyatlar arasında paralellik bulunması, uyumlu eylemin varlığı açısından tek başına yeterli bulunmamaktadır. Nitekim Kurul'un *Maya-3 ve Özgür Çimento-Göлтаş-Denizli Çimento* kararları²² dışında bugüne kadar oluşmuş olan Kurul içtihadı, uyumlu eylemin ortaya konulabilmesi için paralel fiyat davranışlarının yanı sıra teşebbüsler arasında bir iletişimin veya temasın bulunması gerektiği yönünde şekillenmiştir. İşbu soruşturma konusunu oluşturan otogaz pazarı ile ilgili olarak Kurul'un almış olduğu birçok kararda da, istasyonların benzer fiyatlar uygulamasına rağmen soruşturma açılmasına yer olmadığına karar verildiği görülmektedir. Buna örnek olarak gösterebilecek kararlar Eskişehir Oto LPG²³, Aksaray Oto LPG²⁴, Niksar Akaryakıt²⁵, Beyşehir Akaryakıt²⁶ ve Kayseri Yahyalı²⁷ kararlarıdır.
- (76) Bu kapsamda soruşturma çerçevesinde de bu duruma odaklanılmış, ATSO ve 16 istasyonda daha yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Yapılan incelemeler neticesinde 2015 ve 2016 yıllarına ilişkin olarak teşebbüsler arasında gerçekleşen bir iletişimi veya teması gösteren herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır. Bu nedenle 2015 ve 2016 yılları bakımından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlalin gerçekleştiğine işaret eden delile, bulguya ulaşılmadığı değerlendirilmektedir.

²² Kurul'un 23.09.2005 tarihli ve 05-60/896-241 sayılı, 13.01.2005 tarihli ve 05-05/42-17 sayılı kararları.

²³ Kurul'un 14.10.2010 tarihli ve 10-65/1374-512 sayılı kararı.

²⁴ Kurul'un 03.02.2011 tarihli ve 11-07/132-41 sayılı kararı.

²⁵ Kurul'un 25.08.2011 tarihli ve 11-46/1131-396 sayılı kararı.

²⁶ Kurul'un 25.08.2011 tarihli ve 11-46/1132-397 sayılı kararı.

²⁷ Kurul'un 14.01.2016 tarihli ve 16-02/30-9 sayılı kararı.

I.4.2. 4054 Sayılı Kanun'un 5. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

- (77) Rekabet hukukunda yasaklanan rekabeti bozucu ihlal türlerinin başında karteller yer almaktadır. Ceza Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde kartel; fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket konularında, rakipler arasında gerçekleşen, rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve/veya uyumlu eylemler olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda, Adıyaman'da faaliyet gösteren otogaz istasyonlarının fiyat tespiti yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmesinin, Ceza Yönetmeliği'nin 3. maddesinde tanımlanan kartel tanımının kapsamına girdiği düşünülmektedir.
- (78) Karteller rekabeti sınırlamakla birlikte telafi niteliğinde herhangi bir somut fayda ortaya çıkarmamaktadırlar. Aksine karteller, fiyatların rekabetçi seviyenin üzerine çıkmasına neden olduklarından, tüketicilere ve topluma zarar vermektedir. Fiyat artışı neticesinde tüketiciler ya hizmeti hiç satın alamamakta ya da aynı mal veya hizmeti daha yüksek bir fiyattan satın almaktadırlar. Bu şekilde tüketici refahında ve dolayısıyla toplumsal refahta bir azalma gerçekleşirken sadece kartel üyelerinin refahında bir artış olmaktadır.
- (79) Kartellerin ortaya çıkardığı zararlar yalnızca tüketicilerin refahındaki azalmayla da sınırlı değildir. Karteller üyeleri üzerindeki maliyetleri azaltmak ve yenilikler yapmak yönündeki baskıları azalttığından, başka birtakım iktisadi, sosyal, kültürel ve siyasi problemler de doğurmaktadır. Bu çerçevede; enflasyonun artması, etkinliğin ortadan kalkması, aynı sektörde hukuka uygun biçimde rekabet etmek isteyen ve/veya kartel konusu ara ürün niteliğinde ise bunun alıcısı konumundaki teşebbüslerin zarara uğraması daha kaliteli ürünün, daha az fiyatla, daha çok kişi tarafından satın alınamaması nedeniyle sosyal problemler oluşması, girişimciliğin azalması ve halkın serbest piyasa ekonomisine olan güveninin sarsılması, kartellerin ortaya çıkardığı diğer zararlar olarak sayılabilir.
- (80) Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz'un²⁸ 18. paragrafında, 4. madde kapsamına giren tüm anlaşma türlerinin 5. madde kapsamında muafiyet değerlendirmesine tabi tutulabileceği belirtilmektedir. Yine aynı Kılavuzun 20. paragrafında şu ifadeler yer almaktadır:

"Kanun belli tip veya türdeki rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaları 5. madde koruması dışında bırakan bir düzenleme ihtiva etmemektedir. Teorik olarak 5. maddede yer alan koşulları sağlayan her türlü rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ve hüküm muafiyet korumasından faydalanabilir. Fakat gerek hukuken gerek iktisadi olarak doğası gereği rekabeti aşırı ölçüde sınırladıkları ve rekabet üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf edecek nitelikte ekonomik faydalar yaratabilme ihtimallerin oldukça düşük olduğu varsayılan anlaşmaların muafiyet koşullarını sağlama ihtimalinin görece düşük olduğu kabul edilmektedir. Hangi tür kısıtlamaların bu kapsama girdiği konusunda ise geçmiş Kurul Kararları, grup muafiyet tebliğleri ve kılavuzlar yol gösterici olmaktadır. Fiyat tespiti, bölge ve müşteri paylaşımı, yeniden satış fiyatının tespiti gibi sınırlamalar bu kısıtlamalardandır. Örneğin fiyatları sabitleyen bir yatay anlaşma çıktı miktarını sınırlamak, kaynakların etkin kullanılmamasına neden olmak ve aynı zamanda ilgili pazarda makul olmayan gerekçelerle fiyatı yükseltmek yoluyla tüketici refahının azalmasına sebep olur."

²⁸ <http://www.rekabet.gov.tr/File/?path=ROOT%2f1%2fDocuments%2fKilavuz%2fmuafiyett.pdf>

- (81) Yapılan bu değerlendirmeler ışığında, soruşturmaya konu rekabet ihlaline ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında resen muafiyet değerlendirmesi yapılması durumunda, söz konusu davranışların "mal veya hizmetlerin üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması" gibi bir sonuç doğurmadığı gibi soruşturmaya konu eylemler sonucu ortaya çıkan faydanın tamamen kartel üyeleri lehine etki doğurması sebebiyle ve daha da önemlisi başta soruşturmaya taraf teşebbüslerin müşterileri olmak üzere, toplumun bu uygulamalardan büyük oranda zarar görmesi nedenleriyle söz konusu anlaşmaya muafiyet tanınmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

I.4.3. Teşebbüslerin Savunmaları ve Değerlendirilmesi

- Diğer maliyet ve giderlere ilişkin savunmalar

- (82) Hakkında soruşturma yürütülen taraflarca belirtilen savunmalardan biri otogaz alış fiyatları dışında nakliye, yönetim, Türk Standartları Enstitüsü, Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, danışmanlık giderleri ve ÖTV zammı gibi bileşenlerde meydana gelen değişimlerin fiyat artışına neden olduğuna yöneliktir. Otogaz satış faaliyetinin en büyük maliyet kaleminin otogaz alış maliyeti olduğu bilinmektedir. Bunun yanında teşebbüslerce dile getirilen diğer maliyet kalemleri genel olarak ifade edilmiş, ancak maliyet artışlarına veya artış sonucunda maliyetlerini nasıl etkilediğine ilişkin ayrıntılı ve somut herhangi bir veri paylaşılmamıştır. Bu sebeple genel ve yüzeysel olarak ifade edilen çeşitli maliyet kalemlerinin, gerçekleşen fiyat artışlarının bir sebebi olarak kabul edilemeyeceği kanaatine varılmaktadır. Kaldı ki, soruşturma konusu anlaşmanın amacı itibarıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği göz önüne alındığında, maliyet artışlarına ilişkin makul ve ayrıntılı açıklamalar yapılması durumunda dahi ihlalin ortadan kalkmayacağı değerlendirilmektedir.

- İstasyon sayısının fazla olması ve rekabetin etkilenmemesine ilişkin savunma

- (83) Hakkında soruşturma yürütülen taraflarca dile getirilen bir diğer savunma da Adıyaman'da çok sayıda otogaz istasyonu bulunduğu ve 10-15 istasyonun anlaşmasıyla piyasadaki rekabetin etkilenemeyeceğidir. Hemen belirtmek gerekir ki, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde teşebbüsler arasındaki irade uyuşmalarının ihlal olarak kabul edilebilmesi için her durumda ilgili piyasadaki rekabeti azaltacak bir etki doğurması gerekmekte, hayata geçmese veya hayata geçmekle birlikte piyasada etki doğurmasa bile, taraflar arasındaki rekabeti sınırlama amacı taşıyan bir irade uyuşmasının varlığı da 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde ihlal olarak nitelendirilebilmektedir. Kaldı ki, Adıyaman il merkezinde, güncel EPDK verilerine göre 50, önaraştırma döneminde ise 43 adet otogaz istasyonu bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda 30 teşebbüs hakkında soruşturma yürütüldüğü dikkate alındığında ilgili teşebbüslerin Adıyaman otogaz piyasasındaki rekabeti azaltıcı bir etki yaratacak yeterlilikte olduğu, bu sebeple taraflarca istasyon sayısının çokluğu ve rekabetin etkilenmemesine yönelik yapılan savunmaların kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

- Şeffaf piyasa yapısına ilişkin savunmalar

- (84) Hakkında soruşturma yürütülen taraflarca dile getirilen bir diğer savunma da fiyatların istasyonların önünde yer alan tabelalardan ilan edilmesi ve Adıyaman'ın küçük bir yer olması nedeniyle istasyon sahiplerinin diğer istasyonların fiyatlarını görebildikleri, bu sebeple de fiyatların benzerlik göstermesinin normal olduğudur.

- (85) Ürünün homojen ve piyasanın da şeffaf olduğu durumlarda piyasadaki teşebbüslerin sunduğu fiyatların benzeşmesi oldukça normaldir. Piyasa şartlarının Adıyaman bakımından hep şeffaf olduğu düşünüldüğünde teşebbüslerin yıl içindeki davranışlarının sürekli olarak birbirine benzer şekilde seyretmesi gerekirken, yılın bazı dönemlerinde fiyatların birbirinden çok ciddi farklılaşması ve bazı dönemlerde de çakışık duruma gelmesi söz konusudur. Bu sebeple teşebbüslerin verdikleri fiyatların paralellik göstermesinin piyasanın şeffaf, ürünün de homojen olmasıyla açıklanamayacağı değerlendirilmektedir.

- Uyumlu eylemin varlığına ilişkin savunmalar

- (86) Hakkında soruşturma yürütülen taraflar, kendilerine yöneltilen uyumlu eylem şüphesinin varlığı için fiyat benzerliğine ek olarak teşebbüsler arasında gerçekleşmiş bir iletişim bulunması gerektiğini ifade etmişlerdir.
- (87) Soruşturma açılmasına dayanak teşkil eden önaraştırma raporunda 2014, 2015 ve 2016 yıllarında teşebbüsler arasında fiyat benzeşmelerinin olduğu tespit edilmiştir. Soruşturma kapsamında yapılan yerinde incelemelerde, istasyon temsilcilerinin 2014 yılının Ağustos ayında ATSO'da bir araya geldiği tespit edilmiş ve söz konusu dönemi takiben de fiyatlarda toplu bir artış bulunduğu tespit edilmiştir. Bu anlamda 2014 yılı bakımından taraflar arasında "uyumlu eylemin" ötesinde "anlaşma" niteliği taşıyacak bulgulara ulaşılmıştır. Bu sebeple tarafların 2014 yılına yönelik olarak yapmış oldukları iletişim delili eksikliğin söz konusu olmadığı değerlendirilmektedir.
- (88) Öte yandan soruşturma kapsamında irdelenen diğer dönemler olan 2015 ve 2016 yılları açısından, soruşturma kapsamında yapılan yerinde incelemelerde herhangi bir bulguya ulaşılamamış, buna bağlı olarak da taraflar arasında iletişime işaret eden herhangi bir husus ortaya konamamıştır. Bu kapsamda 2015 ve 2016 yılları bakımından tespit edilen fiyat benzeşmesine rağmen tarafların irade uyuşmasını gösteren ek bir delile ulaşılamaması nedeniyle bu dönemlere ilişkin bir ihlal tespitinde bulunulamayacağı sonucuna varılmıştır.

- İnternet sitesindeki haberin tek başına ihlali ispatlayamayacağı iddiası

- (89) Hakkında soruşturma yürütülen taraflar, www.kahtagundem.com isimli sitede yer alan haberin tek başına Adıyaman'da faaliyet gösteren otagaz istasyonlarının, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin delil teşkil edemeyeceğini iddia etmişlerdir.
- (90) Yukarıda yer verilen deliller bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ATSO'da otagaz istasyonu yetkilerinin katıldığı bir toplantının yapıldığı, söz konusu toplantıda istasyonlar arasındaki rekabetten ve fiyat farklılıklarından şikayetçi olduğunun dile getirildiği, toplantı sonunda somut bir karara vararak bu sorunu kesin bir şekilde çözme kararlılığına yönelik beyanlarda bulunduğu, nitekim tavsiye edilen fiyat üzerinden azami %4 oranında indirim yapılması hususunun toplantıda karara bağlandığı ve bu karara uyum gösterilmesini temin etmek için istasyonları denetlemekle görevli bir komisyon kurulduğu anlaşılmaktadır. Sektörel sorunların değerlendirilmesi ve mesleki dayanışmanın sağlanması adına teşebbüslerin teşebbüs birliklerinin çatısı altında toplanmaları ticari hayatın işleyişi içerisinde normal bir durumdur. Ancak anılan toplantılarda rakip konumunda bulunan teşebbüslerin aralarındaki rekabeti ortadan kaldıracak hususların konuşulması, yapılan toplantıyı 4054 sayılı Kanun'u ihlal eder niteliğe büründürebilecektir. Bu kapsamda ATSO'da yapılan yerinde incelemede elde edilen belgeler ile www.kahtagundem.com adresinde yer alan haber bir arada düşünüldüğünde, ATSO'da yapılan toplantıda teşebbüslerin aralarındaki rekabeti ortadan kaldıracak nitelikte konuşmalar yapıldığı değerlendirilmektedir.

- (91) Teşebbüsler arası rekabeti kısıtlamaya yönelik bir irade uyuşmasının, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal olarak değerlendirilebilmesi için yazılı olmasına gerek bulunmamakta, söz konusu irade uyuşmasının varlığına işaret edecek iletişim delillerinin mevcudiyeti yeterli olmaktadır. Bu bağlamda ATSO'da yapılan toplantının içeriğine işaret eden belgelerin, incelenen teşebbüsler arasındaki irade uyuşmasını ortaya koyduğu kanaatine ulaşılmaktadır.

- Toplantıda sektörel sorunların konuşulduğu ve teşebbüs birliği kararın alınmadığı savunması

- (92) Hakkında soruşturma yürütülen taraflarca, mesleki konularla ilgili olarak konuşmak üzere ATSO'nun kendilerini zaman zaman toplantı salonuna davet ettiği, toplantıya katılma sebeplerinin piyasa sorunlarının görüşülmesi olarak düşünüldüğü, 21.02.2014 tarihli toplantıda da sorunlar ve çözümler hakkında konuşulduğu, rekabetin kötüye kullanılması konusunda bir görüşme yapılmadığı, bu doğrultuda alınan bir karar da olmadığı, toplantının konusuna ilişkin ayrıntıların Sanayi ve Ticaret Odası Başkanlığı yönetim kurulu karar defterindeki gündem maddesine alındığı, suç oluşturacak bir hususun toplantı gündemine alınmasının düşünülemeyeceği hususları ifade edilmiştir.
- (93) Teşebbüs birliği niteliğindeki bir kuruluşun üyelerini sektörel sorunlara çözüm bulma amacıyla davet etmesi makul bir durumdur. Ancak taraflar arasındaki bir uzlaşmanın, 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal olarak değerlendirilmesi için işbu dosya kapsamında ATSO'nun karar defterinde yer alacak bir teşebbüs birliği kararının varlığı aranmamaktadır.
- (94) Birbirini doğrular nitelikte olan ve yukarıda yer verilen belgeler bir arada düşünüldüğünde, ATSO'da gerçekleştirilen toplantının teşebbüslerin kendi arasında rekabet etmemesine yönelik bir irade uyuşmasını ortaya çıkardığı görülmekte, bu bağlamda da anılan irade uyuşmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği değerlendirilmektedir.

- Deliller arasında bütünlük bulunmadığına ilişkin savunma

- (95) Hakkında soruşturma yürütülen taraflarca, teşebbüslerin aleyhine kullanılmış olan www.kahtagundem.com sitesinden alınmış haber ile ATSO'dan elde edilen belgelerin bir bütünlük oluşturmadığı, bu sebeple teşebbüsler aleyhine delil olarak kullanılamayacağı, söz konusu belgeler dışında da teşebbüslerin rakipleriyle fiyat birlikteliğine gittiğine ilişkin bir delil olmadığı iddia edilmektedir.
- (96) Yukarıda belirtildiği üzere, www.kahtagundem.com isimli sitede yer alan haber metni ile ATSO'da elde edilen belgelerin metinlerinin, son kısım dışında aynı içeriğe sahip olduğu görülmekte ve www.kahtagundem.com'da yer alan haberdeki resim ile ATSO tarafından gönderilen resmin Akaryakit(4).jpg olarak kaydedildiği anlaşılmakta, bu iki sebebe bağlı olarak belgelerin birbirleriyle tutarlı olduğu görülmektedir. Ayrıca ÖZDERECİ, ilk yazılı savunmasında, ATSO'da yapılan toplantıda yaşanan rekabetten yakınıldığını, bu kapsamda aşırı rekabetin engellenmesi ve haksız rekabetin önlenmesi gibi hususların dile getirildiğini ifade ettiği dikkate alındığında, ATSO'da yapılan toplantıda fiyat artışını sağlayacak amaçlar çevresinde bir araya gelindiği anlaşılmaktadır.

- Fiyat artışının bir ay değil, 17 gün sürdüğü savunması

- (97) Grafik-1 incelendiğinde, toplantı sonrasındaki ilk fiyat artışının 25-26.08.2014 tarihinde yapıldığı, yükselen fiyat seviyesinden son olarak 19-20.09.2014 tarihinde fiyatın aşağı çekildiği görülmektedir. Bu anlamda taraflar arasındaki fiyat birlikteliğinin 25 gün, diğer bir ifadeyle yaklaşık bir ay sürdüğü değerlendirilmektedir. Kaldı ki, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlali için rekabeti kısıtlama amacı yeterli olmakta, ihlalin süresi ise uygulanacak idari para cezasının belirlenmesinde önem arz etmektedir. Bu bağlamda, her halükarda ihlalin bir yıldan kısa sürmüş olması hususu dikkate alınmıştır.

- Sektörle alakası olmayan bir kişinin sektördeki rekabetin yoğunluğundan ve fiyat farklılaşmalarından duyduğu rahatsızlığı tek taraflı olarak dile getirdiği, genel olarak sektör problemlerinin masaya yatırıldığı ve toplantıda 4054 sayılı Kanun'u ihlal edecek nitelikte bir uzlaşmaya kesinlikle varılmadığı savunması

- (98) Daha önce ifade edildiği üzere, www.kahtagundem.com isimli sitede yer alan haberin içeriğinin, ATSO'dan elde edilen belgelerdeki hususlarla paralellik göstermesi ve anılan haberdeki resim ile ATSO tarafından gönderilen resim dosyasının aynı ismi taşımasının, bahse konu belgelerin özgünlüğüne işaret ettiği, diğer bir ifade ile bu belgelerin toplantıda konuşulan hususlara işaret ettiği, bu hususların ise rekabeti kısıtlama amacı taşıdığı anlaşılmaktadır. Buna ek olarak, ÖZDERECİ'nin birinci yazılı savunmasında dile getirdiği hususların da anılan toplantıda rekabeti kısıtlama amacı taşıyan konuların ele alındığını gösterdiği ve Grafik-1'den de görüleceği üzere toplantıdan hemen sonra toplantıya katılan teşebbüslerin toplu olarak fiyat artırımının da toplantıda rekabeti kısıtlayıcı bir uzlaşma sağlandığına işaret ettiği değerlendirilmektedir.

- Kurul'un önceki kararları çerçevesinde sektörün ekonomik olarak küçük ve önemsiz olması bağlamında işbu dosya kapsamında 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrasının kullanılması gerektiği, bu bağlamda ihlal tespitinde bulunulamayacağı savunması

- (99) Kurul'un 22.01.2014 tarih ve 14-04/80-33 sayılı Didim Fırıncılar, 12.02.2014 tarihli ve 14-06/127-56 sayılı Aksaray Motorlu Taşıt Sürücü Kursu (MTSK), 16.04.2014 tarihli ve 14-15/287-120 sayılı Aksaray Fırıncılar, 08.05.2014 tarihli ve 14-17/330-142 sayılı Kırıkkale MTSK, 11.08.2014 tarihli ve 14-27/556-239 sayılı Tokat Dershaneler, 20.08.2014 tarihli ve 14-29/610-264 sayılı Kahramanmaraş MTSK, 09.12.2014 tarihli ve 14-49/877-397 sayılı Sakarya MTSK, 14.02.2013 tarihli ve 13-10/152-75 sayılı Konya Kuyumcular, 15.05.2013 tarihli ve 13-28/387-175 sayılı Samsun MTSK, 13.06.2013 tarihli ve 13-36/482-212 sayılı Nevşehir MTSK, 18.06.2013 tarihli ve 13-38/489-213 sayılı Fethiye MTSK, 13.08.2013 tarihli ve 13-47/662-283 sayılı Bartın MTSK, 02.12.2013 tarihli ve 13-67/929-391 sayılı Çorum Yapı Denetim ile 22.03.2010 tarihli ve 10-25/350-124 sayılı Sivas Sürücü Kursları gibi kararlarında teşebbüslerin içinde bulunduğu ekonomik aktivite küçük ve genel ekonomi içinde önemsiz olmasına rağmen söz konusu uygulamalara ilişkin olarak soruşturma açılmış ve hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslere idari para cezası uygulanmıştır. Bu kararlar çerçevesinde, incelenen teşebbüslerin ekonomik faaliyetlerinin büyüklüklerinin sınırlı olmasının, ihlal tespiti ve idari para cezası uygulanması bakımından bir etkiye sahip olamayacağı değerlendirilmektedir.

- Kurul'un önceki kararlarında sona ermiş ihlaller için de 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrasını uygulamış olduğu, bu fıkranın uygulanabilmesi için gerekli tüm koşulların sağlandığı, bu enstrümanın kullanılarak idari para cezasına yer olmadığı şeklinde görüş ve karar tesis edilmesinin yerinde olacağı savunması

- (100) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinde "Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yılsonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir." hükmü yer almaktadır. Hükümden de anlaşılacağı üzere, tespit edilen ihlalin sona erip ermemesi, ceza verilip verilmemesi bakımından dikkate alınan bir husus olarak karşımıza çıkmamaktadır.

- Kurul'un 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında tespit ettiği ihlalleri her zaman kartel olarak nitelendirmediği savunması

(101) Ceza Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde yer alan tanımda kartel, fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket konularında, rakipler arasında gerçekleşen, rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve/veya uyumlu eylemler olarak tanımlanmaktadır. ATSO'da yapılan toplantıya katılan teşebbüslerin, www.kahtaqudem.com adresinde yer alan haber ile ATSO'da elde edilen belgeler bir arada düşünüldüğünde, resmi tavan fiyat üzerinden azami indirim oranı tespit etme veya fiyatları toplu olarak yükseltme eylemi içinde oldukları, bu bağlamda da anılan davranışın Ceza Yönetmeliği'ndeki "kartel" tanımının kapsamı içinde yer aldığı değerlendirilmektedir. Ayrıca Kurul'un, 22.01.2014 tarih ve 14-04/80-33 sayılı Didim Fırıncılar, 12.02.2014 tarihli ve 14-06/127-56 sayılı Aksaray Motorlu Taşıt Sürücü Kursu (MTSK), 16.04.2014 tarihli ve 14-15/287-120 sayılı Aksaray Fırıncılar, 08.05.2014 tarihli ve 14-17/330-142 sayılı Kırıkkale MTSK, 11.08.2014 tarihli ve 14-27/556-239 sayılı Tokat Dershaneler, 20.08.2014 tarihli ve 14-29/610-264 sayılı Kahramanmaraş MTSK, 09.12.2014 tarihli ve 14-49/877-397 sayılı Sakarya MTSK, 15.05.2013 tarihli ve 13-28/387-175 sayılı Samsun MTSK, 13.06.2013 tarihli ve 13-36/482-212 sayılı Nevşehir MTSK, 18.06.2013 tarihli ve 13-38/489-213 sayılı Fethiye MTSK, 13.08.2013 tarihli ve 13-47/662-283 sayılı Bartın MTSK ile 22.03.2010 tarihli ve 10-25/350-124 sayılı Sivas Sürücü Kursları gibi çok sayıda kararında, soruşturma konusu ihlallerin kartel olarak nitelendirildiği görülmektedir.

- Otogaz satışından elde edilen cironun teşebbüslerin toplam ciroları içinde ufak bir yere sahip olduğu, bu nedenle söz konusu durumun indirim sebebi olarak ele alınması gerektiği savunması

(102) Söz konusu husus, Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesi kapsamında hafifletici sebep olarak kabul edilmiştir.

- ÖZDERECİ'nin birinci yazılı savunmasında kesin ifadeler kullanılmadığı, ATSO'daki toplantıda rekabeti kısıtlayıcı bir uzlaşmaya varıldığına ilişkin bir değerlendirmede bulunulmadığı ve rakipler arasında bir kartel kurulmadığının net bir şekilde reddedildiği, dolayısıyla ÖZDERECİ'nin birinci yazılı savunmasının rekabet ihlaline işaret ettiği değerlendirmesinin doğru olmadığı savunması

(103) ÖZDERECİ'nin birinci yazılı savunmasında;

" (...) LPG dağıtım firmalarının birçoğunun Adıyaman'da bulunduğu ve bu firmaların bazılarının da kendi istasyonlarının olduğu, bu sebeple çok kırıcı bir rekabetin yaşandığı, İstasyon sahiplerinin neredeyse alış fiyatına LPG sattıkları ve bu durumun piyasada faaliyet gösteren diğer bayileri çok zor duruma soktuğu, bazı bayilerin istasyonlarını dahi satmak zorunda kaldığı, Toplantının; LPG dağıtım firmalarının ve destek verdikleri bazı bayilerinin diğer istasyonların aşırı rekabetten zarar görmesini engellemek, haksız rekabeti önlemek ve bu sektöre yatırım yapmış kimselerin istasyon masraflarının çıkarılmasını sağlamak adına yapıldığı, (...)"

belirtilmektedir. ÖZDERECİ tarafından gönderilen savunma; anılan toplantıda yaşanan rekabetten yakınıldığını, bu kapsamda aşırı rekabetin engellenerek fiyat artışının sağlanması amacı çerçevesinde bir araya gelindiğini doğrular niteliktedir.

- **ÖZDEMİREL'in, toplantıya katılan diğer teşebbüsler ile arasındaki mesafenin en az 30 km olduğu, rekabeti kısıtlama gibi bir amacı bulunsaydı öncelikle kendi istasyonuna yakın istasyonlarla görüşmesi gerektiğine yönelik savunması**

- (104) Belirli bir pazarda faaliyet gösteren oyuncuların dernek, oda vb. teşebbüs birlikleri bünyesinde bir araya gelerek sektöre yönelik genel sorunları tartışmaları kural olarak hukuka aykırılık taşımamaktadır. Ancak belirtilen toplantılarda rekabete duyarlı hususların görüşülmesi halinde, teşebbüs birliğinin kuruluş amacı ve daha önce ilan edilen toplantı gündeminin ne olduğundan bağımsız olarak, bahse konu toplantıda görüşülen hususların rekabet ihlaline yol açması mümkündür. Böyle bir toplantıya katılan teşebbüsün, toplantıda görüşülen hususlara dâhil olmadığını rakiplerine derhal ve açıkça bildirmemesi durumunda, bu teşebbüsün ihlalin tarafı olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir. Zira rekabete duyarlı olan bu bilgilerin rakipler arasında paylaşılması, teşebbüslerin ticari kararlarını verirken bağımsız hareket etmelerini engellediği gibi, teşebbüsler arasında birbirlerinin ne şekilde davranacağına ilişkin olarak yaşanan belirsizliğin de ortadan kalkmasına ya da azalmasına yol açarak pazardaki rekabetin kısıtlanmasına neden olmaktadır.

- **Soruşturma Raporunda, YÜCEL A.Ş.'nin ihlalin parçası olmadığı ifade edildiği halde bu teşebbüsün fiyat artışının diğer tüm teşebbüsler açısından ihlal başlangıcı olarak ele alındığına yönelik savunma**

- (105) ATSO'daki toplantı sonrasında ilk fiyat artışı 25-26.08.2016 tarihinde MUSTAFA YÜCEL, DENYIL ve AYEL tarafından yapılmıştır. İleri sürülen bu iddianın, unvanların benzerliği dolayısıyla gerçekleşen bir hatadan kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

- **DAĞDEVİRAN'ın bir şahıs şirketi olduğu ve şirket yetkilisi Mustafa DAĞDEVİRAN'ın ATSO'daki toplantıya katılmadığı, ATSO'daki toplantıya ayrı bir tüzel kişilik olan ve akaryakıt veya otopaz satışı faaliyeti bulunmayan Devdağlar Tekstil Akaryakıt Gıda İnş. Otom. Taş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (DEVDAĞLAR TEKSTİL) yetkilisi Serkan DAĞDEVİRAN'ın katıldığı, dolayısıyla DAĞDEVİRAN'a idari para cezası uygulanmaması gerektiğine yönelik savunma**

- (106) DAĞDEVİRAN'ın ikinci ve üçüncü yazılı savunmalarından elde edilen bilgiler çerçevesinde, ATSO'da yapılan toplantıya katılmadığı, fotoğraflarda tespit edilen kişinin DEVDAĞLAR TEKSTİL'in sahibi olan Serkan DAĞDEVİRAN olduğu, Serkan DAĞDEVİRAN'ın Mustafa DAĞDEVİRAN'ın kardeşi olmakla birlikte DAĞDEVİRAN'ı temsil yetkisinin bulunmadığı ve ayrıca DEVDAĞLAR TEKSTİL'in de otopaz satışına ilişkin faaliyeti bulunmadığı, bu çerçevede DAĞDEVİRAN'a 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle idari para cezası verilmesine gerek olmadığı kabul edilmiştir.

1.4.4. Ceza Miktarının Belirlenmesine İlişkin Değerlendirme

- (107) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında "Bu Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir." hükmüne yer verilmiştir.

- (108) Ceza Yönetmeliği'nin 1. maddesinde ise Yönetmeliğin amacı; "4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyeleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, aynı Kanunun 16. maddesi gereğince verilecek para cezasının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek" şeklinde belirlenmiştir.
- (109) Bu bağlamda yukarıda yer verilen bilgi, bulgu ve değerlendirmeler çerçevesinde; Adıyaman'da faaliyet gösteren ve otogaz perakende satışı pazarında faaliyette bulunan akaryakıt istasyonlarının aralarında fiyat tespiti yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği anlaşıldığından, söz konusu teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve ilgili Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca idari para cezası uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.
- (110) Ceza Yönetmeliği uyarınca nihai para cezası miktarı belirlenirken, öncelikle temel para cezası belirlenmeli ve ardından varsa ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar uygulanarak nihai para cezası tespit edilmelidir. Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinde temel para cezasının hesaplanması bakımından karteller ve diğer ihlaller şeklinde bir ayırım yapıldığı görülmektedir. Buna göre Adıyaman'da faaliyet gösteren otogaz istasyonlarının fiyat tespiti yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmesinin, Ceza Yönetmeliği'nin 3. maddesinde tanımlanan kartel tanımının kapsamına girdiği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla Ceza Yönetmeliğinin 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi çerçevesinde, (.....) oranı esas alınmıştır.
- (111) Ayrıca söz konusu oran belirlenirken, aynı maddenin ikinci fıkrası bağlamında, ilgili teşebbüslerin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar dikkate alınmıştır.
- (112) Ceza Yönetmeliğinin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde, bir yıldan uzun beş yıldan kısa süren ihlallerde temel para cezasının yarısı oranında; beş yıldan uzun süren ihlaller ise bir katı oranında arttırılacağı hükme bağlanmıştır. Bu kapsamda ihlalin bir yıldan kısa sürdüğü dikkate alındığında, süre bakımından cezayı artırıcı herhangi bir husus bulunmadığı değerlendirilmektedir.
- (113) Öte yandan ihlale katılan teşebbüsler bakımından Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi çerçevesinde değerlendirilebilecek nitelikte ağırlaştırıcı bir unsura rastlanmamıştır. Bununla birlikte Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesi çerçevesinde, ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının çok düşük olması hafifletici unsur olarak kabul edilerek, temel para cezasında %50 oranında indirime gidilmiştir.

J. SONUÇ

(114) 19.01.2017 tarih ve 17-03/22-M sayılı; 03.07.2017 tarih ve 17-20/311-M sayılı; 22.08.2017 tarih ve 17-27/453-M sayılı Kurul kararları uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,

1.

- Ayel Petrol Ürünleri. Tur. Nak. Gıda ve Tarım San. Tic. Ltd. Şti.,
- Beyazyıldız Madeni Yağlar ve Petrol Ürünleri Turizm Gıda Otomotiv Tic. ve San. Ltd. Şti.,
- Demircioğulları Petrol Özel Sağlık Hizmetleri Oto. Teks. İnş. Tar. San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Denyıl Akaryakıt Nakliye Tekstil Gıda Turizm İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Dostlar Akaryakıt Nakliyat Gıda ve Yem Sanayii Tic. A.Ş.
- Karataş Petrol Ürünleri Enerji Gıda Tekstil Taşımacılık İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Karınca Akaryakıt Enerji İnşaat Orman Ürünleri Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Mustafa Yücel Petrol Akaryakıt Turizm Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Özdemirel Yakıt Gıda Taşımacılık İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Özderci Akaryakıt Turizm İnşaat Mühendislik Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Şahin Petrolcülük Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Tohumcu Akaryakıt Taşımacılık Oto Lastikleri İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Ünal Turizm Uluslararası Taşımacılık ve Ticaret Ltd. Şti.,
- Yetiş Petrol Tic. Kollektif Şti. Mehmet Emin Yetiş ve Ortakları'nın

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYBİRLİĞİ ile,

2. Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile ikinci fıkrası ve 7. maddesi uyarınca uyarınca 2016 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin taktiren, (.....) oranında olmak üzere,

- Ayel Petrol Ürünleri. Tur. Nak. Gıda ve Tarım San. Tic. Ltd. Şti.'ye 25.798,81 TL
- Beyazyıldız Madeni Yağlar ve Petrol Ürünleri Turizm Gıda Otomotiv Tic. ve San. Ltd. Şti.'ye 117.449,88 TL
- Demircioğulları Petrol Özel Sağlık Hizmetleri Oto. Teks. İnş. Tar. San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 51.681,81 TL
- Denyıl Akaryakıt Nakliye Tekstil Gıda Turizm İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 111.075,51 TL
- Dostlar Akaryakıt Nakliyat Gıda ve Yem Sanayii Tic. A.Ş.'ye 90.786,10 TL
- Karataş Petrol Ürünleri Enerji Gıda Tekstil Taşımacılık İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 27.606,50 TL
- Karınca Akaryakıt Enerji İnşaat Orman Ürünleri Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 253.999,18 TL
- Mustafa Yücel Petrol Akaryakıt Turizm Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 56.812,82 TL
- Özdemirel Yakıt Gıda Taşımacılık İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 4.554,53 TL
- Özderci Akaryakıt Turizm İnşaat Mühendislik Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 60.730,24 TL
- Şahin Petrolcülük Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 60.573,26 TL
- Tohumcu Akaryakıt Taşımacılık Oto Lastikleri İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 289.817,55 TL
- Ünal Turizm Uluslararası Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.'ye 271.394,72 TL

18-09/180-85

- Yetiş Petrol Ticaret Kollektif Şirketi Mehmet Emin Yetiş ve Ortakları'na
27.910,63 TL

idari para cezası verilmesine OYBİRLİĞİ ile,

3.

- Adıyaman İpek Akaryakıt Otomotiv Gübre İnşaat Nakliye Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Alibeyoğulları Akaryakıt Doğalgaz İnşaat Mühendislik Taşımacılık Gübre San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Atayoğlu Petrol Ürünleri Tekstil Gıda İnşaat Turizm Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Celaloğulları Akaryakıt Gıda Otomotiv Nakliyat İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Çınar Petrol Ürünleri İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Daşcanlar Akaryakıt Taşımacılık İnşaat Demir Çelik Metal Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Doğkar Akaryakıt Turizm Gıda Taşımacılık İnşaat Temizlik San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Erol Gaz İnşaat Nakliye Gıda ve Petrol Ürünleri Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.,
- Gap Akaryakıt Nakliyat Gıda İletişim Mad. Yedek Parça San. ve Tic. A.Ş.,
- Mustafa Dağdevran - Devdağlar Petrol,
- Öncebe Petrol İnşaat San. ve Tic. A.Ş.,
- Ramazan Aydın - Esentepe Petrol,
- Sanpet Gıda İnşaat Akaryakıt San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Yamanpet Akaryakıt Gıda Nakliyat İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Yusuf Kaya - Kayalar Petrol,
- Yücel Gaz San. ve Tic. A.Ş.'nin

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediklerine, dolayısıyla adı geçen teşebbüslere idari para cezası verilmesine yer olmadığına OYBİRLİĞİ ile,

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, karar verilmiştir.